

De respons van de EU op de Chinese staatsgestuurde vesteringstrategie

EUROPESE
REKENKAMER

2020

Inhoud

	Paragraaf
Opmerking over de COVID-19-pandemie	
Samenvatting	I-VII
1. Inleiding	01-05
2. Reikwijdte en aanpak van de analyse	06-07
3. De Chinese staatsgestuurde investeringsstrategie	08-28
Beschrijving van de “Going Global”-strategie	08-16
Overzicht van Chinese investeringen in de EU	17-28
Beperkingen voor buitenlandse investeringen in de EU	18-20
Omvang van Chinese investeringen in de EU	21-26
Sectoren waarin wordt geïnvesteerd	27-28
4. Compilatie door de ERK van risico's en kansen voor de EU	29-32
5. De respons van de EU op de Chinese investeringsstrategie	33-67
Governanceregelingen van de EU	33-35
Institutionele respons van de EU	36-56
Ontwikkelingsproces van de belangrijkste strategische documenten	36-43
Afstemming van de respons op de risico's en kansen voor de EU	44-46
Uitvoering van de strategie	47-51
Monitoring, verslaglegging en analyse van de strategie	52-56
Respons van de lidstaten	57-67
6. Slotopmerkingen en uitdagingen	68-83

Bijlagen

Bijlage I — Deskundigenpanel

Bijlage II — Definitie, doelstellingen, investeringen en financiering van het BRI

Bijlage III — Beperkingen van BDI-statistieken

Bijlage IV — Overzicht van Chinese investeringen in de EU: BDI(-voorraden)

Bijlage V — Overzicht van Chinese investeringen in de EU: buitenlands eigendom

Bijlage VI — Compilatie door de ERK van risico's en kansen voor de EU die voortvloeien uit de Chinese investeringsstrategie

Bijlage VII — Acties die voortvloeien uit de EU-strategie ten opzichte van China

Bijlage VIII — Terreinen waarop de EU reageert op de Chinese investeringsstrategie en afstemming op de risico's en kansen die hieruit voortvloeien

Acroniemen en afkortingen

Verklarende woordenlijst

ERK-team

Opmerking over de COVID-19-pandemie

Onze analysewerkzaamheden waren vóór de COVID-19-pandemie afgerond. Daarom wordt in dit verslag geen gewag gemaakt van beleidsontwikkelingen of andere veranderingen die plaatsvonden naar aanleiding van de pandemie.

Over de analyse:

China voert sinds de jaren 80 een “staatsgestuurde investeringsstrategie” ter bevordering van een sterke, exportgerichte economie. We hebben gekeken naar de respons van de EU op deze strategie.

Uit onze analyse bleek dat het lastig was om volledige en tijdige gegevens te verkrijgen die een overzicht geven van de investeringen die deel uitmaken van de Chinese investeringsstrategie in de EU. Het was ook niet mogelijk om een geformaliseerde, alomvattende analyse te vinden van de risico's en kansen voor de EU. Een van de toekomstige uitdagingen is het beter vaststellen, uitvoeren, monitoren en analyseren van en verslag uitbrengen over de EU-strategie inzake China. Een andere uitdaging betreft het coördineren van de respons van de EU-instellingen en de lidstaten door het bevorderen van de onderlinge uitwisseling van informatie.

Samenvatting

I De afgelopen twee decennia heeft China zich op internationaal niveau ontwikkeld tot een economische speler om rekening mee te houden. China voert sinds de jaren 80 een “staatsgestuurde investeringsstrategie” ter bevordering van een sterke, exportgerichte economie. Het gordel- en wegininitiatief en Made in China 2025 vormen samen de belangrijkste Chinese investeringsstrategieën voor economische groei, en hebben tot doel de invloed van China in het buitenland te vergroten, onder meer in de EU en haar afzonderlijke lidstaten.

II Met het oog op de groeiende invloed van China als economische speler en de uitdagingen die dit voor de EU met zich meebrengt, vonden we dit een geschikt moment om, vanuit ons perspectief als extern controleur, deze analyse uit te voeren van de respons van de EU op de Chinese staatsgestuurde investeringsstrategie. Het zijn met name de staatsbedrijven die financiering van de Chinese overheid ontvangen die deel uitmaken van deze Chinese investeringsstrategie. Op grond van de EU-regels zouden dergelijke subsidies, als deze zouden worden verstrekt door lidstaten, worden aangemerkt als staatssteun. Dit verschil in behandeling maakt het voor de EU lastig een gelijk speelveld tot stand te brengen ten opzichte van China.

III Dit is geen controle, maar een analyse van openbaar beschikbare informatie uit studies, artikelen en academische publicaties die specifiek voor dit doeleinde is verzameld. In onze analyse wordt een overzicht gegeven van de Chinese investeringsstrategie en worden de uitdagingen (risico's en kansen) voor de EU in verband met deze strategie geïnventariseerd. We hebben gekeken naar de respons van de EU op de Chinese investeringsstrategie, die bestaat uit initiatieven van de EU-instellingen en individuele reacties van de lidstaten ten opzichte van China.

IV Uit onze analyse bleek dat het lastig was om volledige en tijdige gegevens te verkrijgen die een overzicht geven van de investeringen die deel uitmaken van de Chinese investeringsstrategie in de EU. Ook vonden wij geen geformaliseerde, alomvattende analyse van de risico's en kansen voor de EU. De acties in de drie recente belangrijke strategische documenten over de betrekkingen tussen de EU en China bestrijken bijna alle risico's en kansen, met uitzondering van drie risico's.

V Zowel de EU als de lidstaten oefenen bevoegdheden uit op beleidsterreinen die verband houden met de respons van de EU op de Chinese investeringsstrategie. Op beleidsterreinen waarop een gecoördineerde EU-aanpak voordeel zou kunnen opleveren, houdt het feit dat zowel de EU als de lidstaten bevoegdheden uitoefenen in dat er meerdere besluitvormers zijn (d.w.z. EU-instellingen en nationale regeringen) met mogelijk uiteenlopende standpunten en benaderingen. Hierdoor kan het lastig worden om de uitdagingen waarvoor de EU als geheel staat, tijdig en gecoördineerd aan te pakken.

VI Diverse bronnen wijzen erop dat de lidstaten vaak overeenkomstig hun eigen nationale belangen bilaterale betrekkingen met China onderhouden en dat zij de Commissie hiervan niet altijd wanneer dat nodig is op de hoogte brengen of hierover met de Commissie overleggen. Als gevolg hiervan is het voor de EU-instellingen en -lidstaten lastig om hun respons op bepaalde terreinen onderling af te stemmen.

VII We onderstrepen een aantal uitdagingen die verband houden met de door ons vastgestelde risico's. Wij hebben deze met de diensten van de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden besproken en, waar nodig, verwijzingen naar hun standpunten opgenomen:

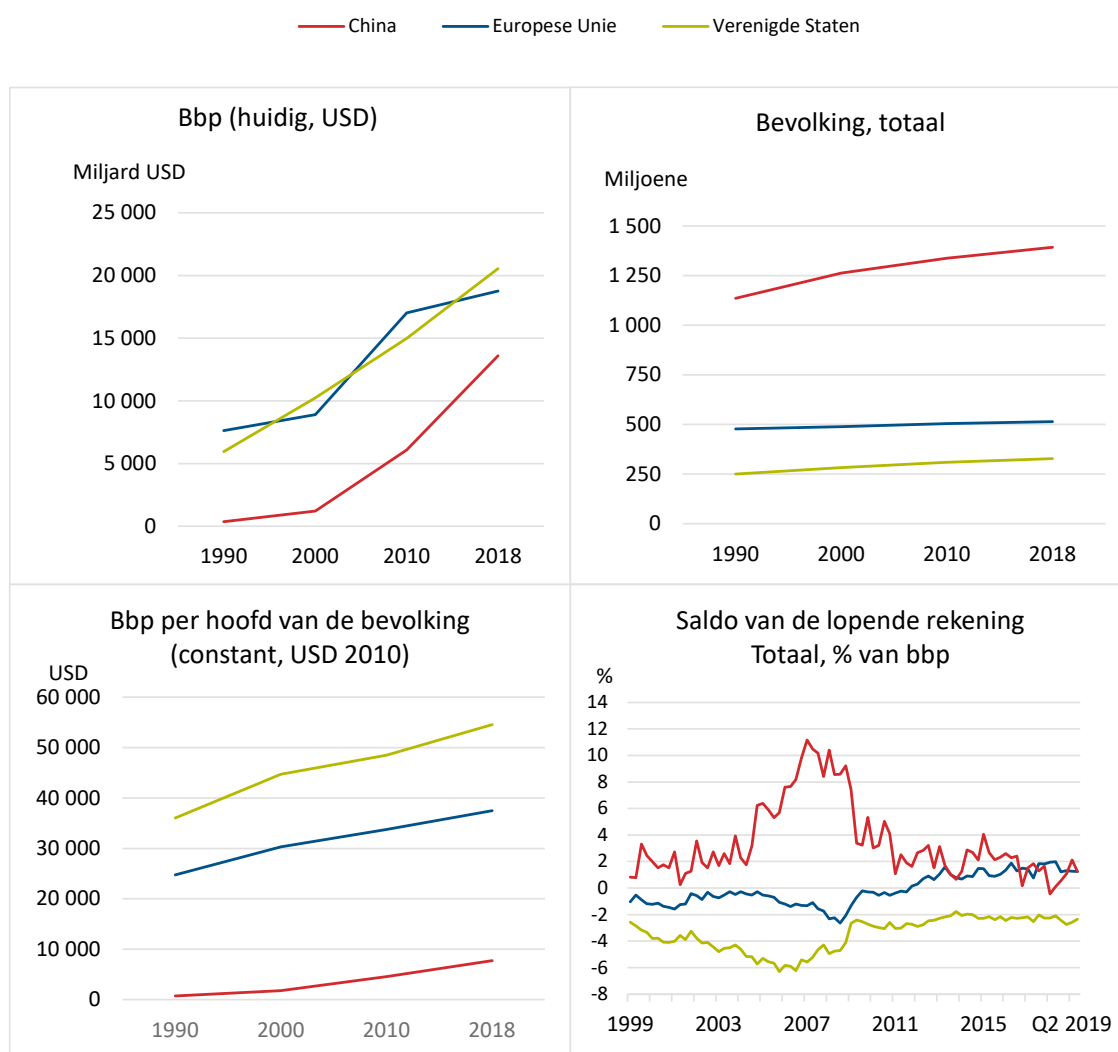
- 1) Hoe kunnen er vollediger en tijdiger gegevens en statistieken worden verschaft over investeringen die deel uitmaken van de Chinese investeringsstrategie in de EU om de beleidsvorming van de EU ten aanzien van China beter te onderbouwen?
- 2) Hoe kan een geformaliseerde, alomvattende en actuele analyse van de risico's en kansen voor de EU worden uitgevoerd teneinde bij te dragen tot de aanpak van alle uitdagingen in verband met de Chinese investeringsstrategie?
- 3) Hoe kan de uitvoering worden verbeterd van de 74 acties die zijn opgenomen in de EU-strategie inzake China, in het bijzonder degene die wederkerigheid bevorderen en versturende effecten op de interne markt van de EU voorkomen, en hoe kunnen de resterende risico's worden aangepakt?
- 4) Hoe kunnen EU-besluitvormers in staat worden gesteld de EU-strategie inzake China beter vast te stellen en te volgen door vooraf de EU-financiering te beoordelen die vereist is voor het uitvoeren van de acties ter bevordering van deze strategie, deze financiering te oormerken en een overzicht van de daarmee samenhangende uitgaven op te stellen?

- 5) Hoe kan worden vastgesteld dat de uitdagingen in verband met de Chinese investeringsstrategie worden aangepakt door versterking van de regelingen voor de prestatiemeting, monitoring, verslaglegging en analyse van de EU-strategie inzake China?
- 6) Hoe kan de respons van de EU-instellingen en de lidstaten beter worden gecoördineerd door bevordering van de onderlinge uitwisseling van informatie over samenwerking tussen de EU en China?

1. Inleiding

01 De afgelopen twee decennia heeft China zich op internationaal niveau ontwikkeld tot een **economische speler om rekening mee te houden**. Hierdoor kon China wereldwijd een **belangrijke geopolitieke speler** worden (zie [figuur 1](#)). De EU is de grootste handelspartner van China, en China is de op één na grootste handelspartner van de EU.

Figuur 1—Demografische en economische gegevens van enkele grote landen

Bron: Wereldbank, “Bbp (huidig, USD)” ; “bbp per hoofd van de bevolking (constant USD 2010)” ; “Bevolking, totaal” ; “Saldo van de lopende rekening (% van bbp)”, World Development Indicators, Wereldbankgroep en Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), statistische gegevens.

02 Het economische en handelsbeleid van China wordt gekenmerkt door verschillende ontwikkelingsstrategieën waarbij China door **staatsgestuurde investeringen** in staat werd gesteld in economische termen een wereldspeler te worden. Hierdoor worden Chinese ondernemingen aangemoedigd in het buitenland te investeren, met name in **strategische sectoren** (zoals energie, telecommunicatie en spoorwegen), waarbij **staatsbedrijven (State-Owned Enterprises, SOE's)** financiering ontvangen van de Chinese overheid. Dit kan de mededinging op de interne markt van de EU aanzienlijk verstoren aangezien de staatssteunregels van de EU niet gelden voor Chinese staatsbedrijven. De EU zet zich in om een gelijk speelveld te waarborgen voor EU-bedrijven die moeten concurreren met Chinese bedrijven.

03 Het “gordel- en wegininitiatief” (**Belt and Road Initiative, BRI**) is China’s belangrijkste investeringsstrategie voor economische groei. Een van de nagestreefde beleidsdoelstellingen is de vergroting van de invloed van China in het buitenland, onder meer in de EU en haar afzonderlijke lidstaten. Het BRI ondersteunt de Chinese geostrategische ambitie van wereldwijde expansie door de binnenlandse groei op gang te houden, regionale en mondiale connectiviteit te ontwikkelen, Chinese normen in te voeren in minder ontwikkelde landen en de handel tussen de markten van het BRI verder te faciliteren.

04 De Chinese investeringsstrategie wordt door de internationale gemeenschap **zowel geprezen als bekritiseerd**. Enerzijds kunnen de economische baten van de strategie positieve effecten hebben op zowel de Europese als de wereldeconomie, bijvoorbeeld door bevordering van de groei en werkgelegenheid. Bovendien is het feit dat meer dan 850 miljoen Chinezen de armoede zijn ontstegen — het percentage armen daalde van 88,3 % in 1981 naar 1,9 % in 2013 — toegeschreven aan de ongeëvenaarde groei van China en de succesvolle Chinese plannen voor armoedebestrijding¹. Anderzijds is er in de EU ook bezorgdheid geuit over de afhankelijkheid van Chinese investeringen in strategische bedrijfstakken, de concentratie van deze investeringen in gevoelige sectoren of sectoren van strategisch belang en de niet-wederkerigheid van de toegang tot de Europese interne markt².

¹ “China systematic country diagnostic, towards a more inclusive and sustainable development”, *Wereldbankgroep*, verslag nr. 113092-CN, 2017.

² Hanemann, T. en Huotari, M., “EU-China FDI: Working towards reciprocity in investment relations”, *Rhodium Group* en *Mercator Institute for China Studies, MERICS*, 17 augustus 2018.

05 Als de extern controleur van de EU heeft de Europese Rekenkamer (ERK) een unieke kijk op het beleid, de initiatieven en de financiën van de EU. Wij vonden dit een geschikt moment om te kijken naar de respons van de EU op de **Chinese staatsgestuurde investeringsstrategie** (de Chinese investeringsstrategie), die voor de bovenstaande uitdagingen zorgt, in het licht van het groeiende economisch belang van China op het wereldtoneel. De **respons van de EU op de Chinese investeringsstrategie** bestaat uit initiatieven van de EU-instellingen en individuele acties van lidstaten ten opzichte van China. Als grondbeginsel heeft de EU bepaald dat zij zich praktisch en pragmatisch moet opstellen in haar betrokkenheid bij China. Zij moet vasthouden aan haar principes en trouw blijven aan haar belangen en waarden³.

³ Europese Commissie, HV/VV, “EU-China — Een strategische visie”, gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement, de Europese Raad en de Raad, JOIN(2019) 5 final, Straatsburg, 12 maart 2019, blz. 1.

2. Reikwijdte en aanpak van de analyse

06 We hebben gekeken naar de **respons van de EU op de Chinese investeringsstrategie**. Naar onze mening omvat deze respons de initiatieven van EU-instellingen en de individuele respons van lidstaten ten opzichte van China. In onze analyse wordt een overzicht gegeven van de Chinese investeringsstrategie en worden de uitdagingen (risico's en kansen) voor de EU-instellingen en lidstaten in verband met deze strategie geïnterpreteerd. Voorts beschrijven we hoe de EU-instellingen:

- o de EU-strategie inzake China hebben ontwikkeld;
- o deze strategie op de uitdagingen hebben afgestemd;
- o de strategie uitvoeren, monitoren, analyseren en er verslag over uitbrengen.

We beschrijven ook hoe de lidstaten hebben gereageerd op de Chinese investeringsstrategie. In de slotopmerkingen geven we aan wat de belangrijkste toekomstige uitdagingen voor de EU zijn.

07 Dit is geen controle, maar een **analyse** van openbaar beschikbare informatie uit studies, artikelen en academische publicaties, die tot maart 2020 specifiek voor dit doel zijn verzameld. Openbare documenten en vraaggesprekken met medewerkers van de diensten van de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO), en raadplegingen van **deskundigen** op dit gebied hebben ook als input gediend voor deze analyse (zie [bijlage I](#)).

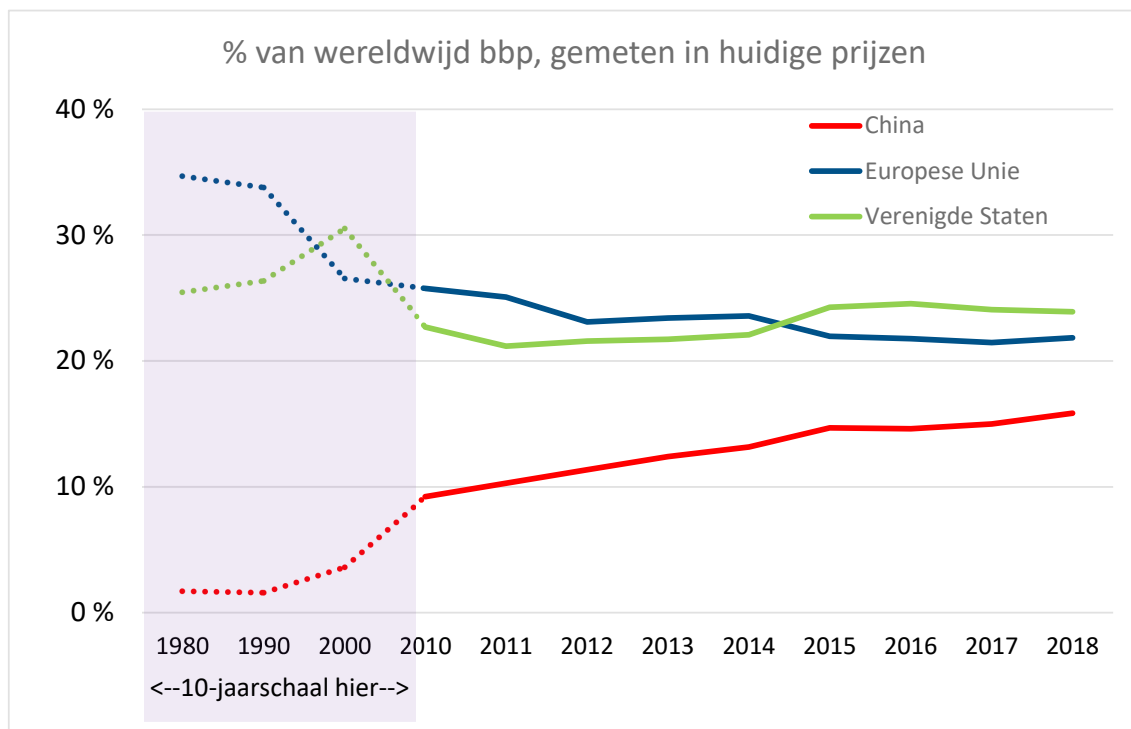
3. De Chinese staatsgestuurde investeringsstrategie

Beschrijving van de “Going Global”-strategie

08 China heeft zich sinds de jaren 80 ontwikkeld tot een wereldeconomie en het land is voornemens dit groeitraject voort te zetten. Het Chinese aandeel in het wereldwijde bruto binnenlands product (bbp) is gestegen van minder dan 3 % in 1980 tot 16 % in 2018 (zie [figuur 2](#)). De “*Going Global*”-strategie, die in 1999, twee jaar voor de toetreding van China tot de Wereldhandelsorganisatie (WTO) werd gelanceerd, is de drijvende kracht achter deze groei. De “*Going Global*”-strategie was met name gericht op de invoer van olie en andere grondstoffen ten behoeve van de arbeidsintensieve economie van China, terwijl bij de uitvoer de nadruk lag op industrieproducten met een lage toegevoegde waarde (zware industrie, bijv. ijzer, staal en elementaire machines)⁴ voor wereldwijde markten. In 2018 voorspelde het Internationaal Monetair Fonds (IMF) dat China op basis van zijn nominale bbp tegen 2030 de positie van de VS zou kunnen innemen als de grootste economie ter wereld⁵.

⁴ Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, “Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape”, *OECD Business and Finance Outlook 2018*, OECD Publishing, Parijs, 2018, blz. 24.

⁵ Internationaal Monetair Fonds, “People’s Republic of China 2018 Article IV Consultation”, persbericht; verslag van medewerkers; verklaring van medewerkers en verklaring van de uitvoerend directeur voor de Volksrepubliek China, landenverslag nr. 18/240, IMF, juli 2018, blz. 1.

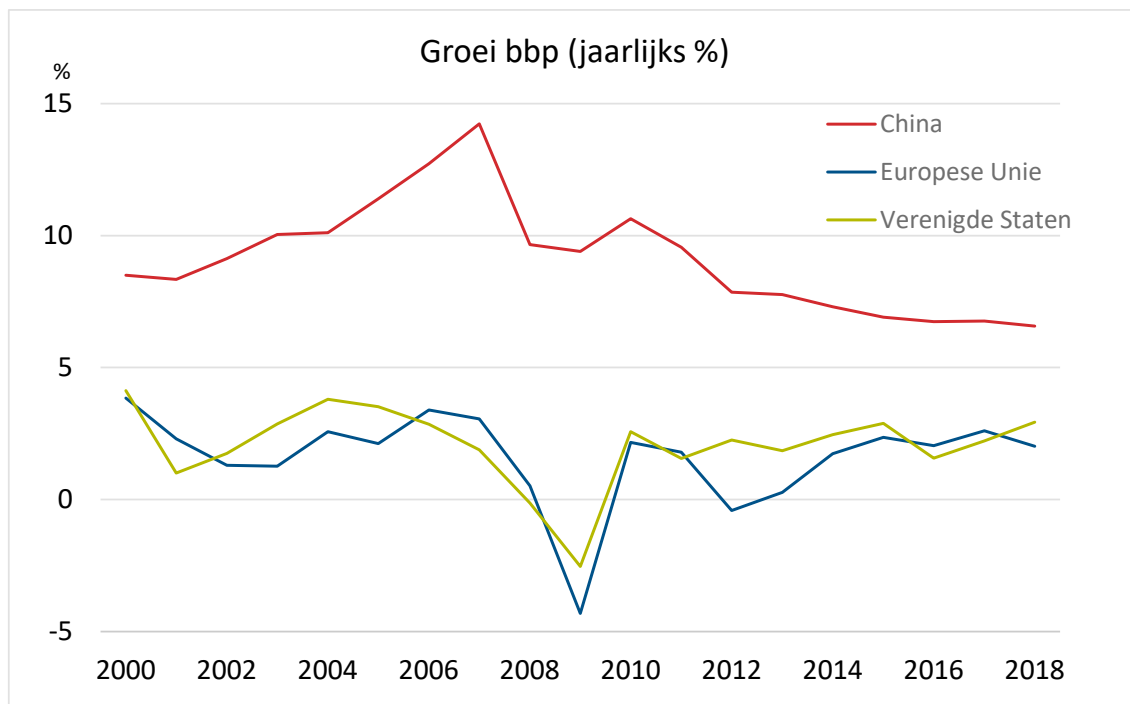
Figuur 2 — Percentage van het wereldwijde bbp (huidige USD-waarde)

Bron: Gegevensbank "Bbp (huidig, USD)" — World Development Indicators, Wereldbankgroep. Voor het laatste bijgewerkt op 9.4.2020.

09 Tot 2008 bleef het Chinese bbp jaarlijks sterk groeien. In de nasleep van de financiële crisis van 2008 is deze groei vertraagd (zie [figuur 3](#)), met name als gevolg van een daling van de export van goederen met een lage toegevoegde waarde. De jaarlijkse groei van China is nog steeds aanzienlijk. In 2018 steeg het bbp met 6,6 %, terwijl het bbp van de EU in datzelfde jaar 2,0 % steeg⁶. In het laatste decennium is het accent van de *Going Global-strategie* verschoven naar een economie die meer gericht is op de productie van goederen met een hoge toegevoegde waarde, met inbegrip van de uitbreiding van infrastructuur die bijdraagt tot de verbetering van regionale en internationale handel.

⁶ Wereldbank, "Groei bbp (jaarlijks %)", World Development Indicators, Wereldbankgroep.

Figuur 3 — Groei bbp, uitgedrukt in jaarlijkse procentuele verandering, van 2001 tot en met 2018

Bron: Wereldbank, "Groeibb (jaarlijks %)", World Development Indicators, Wereldbankgroep.

10 Er zijn twee essentiële strategieën vastgesteld om het wereldwijde concurrentievermogen van China verder te ontwikkelen: de connectiviteitsstrategie "**gordel- en wegininitiatief**", die in 2013 werd gelanceerd, en de industriële strategie "**Made in China 2025**", die in 2015 werd gelanceerd. We verwijzen naar deze initiatieven als de **Chinese staatsgestuurde investeringsstrategie**, die Chinese staatsbedrijven en particuliere ondernemingen steunt en financieel aanmoedigt om te investeren in strategische sectoren in het buitenland.

11 In het laatste decennium heeft China zijn activiteiten op het gebied van connectiviteit geïntensiveerd via het "gordel- en wegininitiatief" (Belt and Road Initiative, BRI), een **overkoepelende langetermijnstrategie** die bestaat uit een groot aantal investeringsprojecten waarbij de nadruk met name ligt op de bouw van vervoers- en energie-infrastructuur, de bevordering van de handel en de ontwikkeling van digitale netwerken. In het kader van het BRI wordt prioriteit gegeven aan investeringen in de digitale economie en door innovatie gestuurde ontwikkeling⁷.

⁷ "Xi Jinping Chairs and Addresses the Leaders' Roundtable of the Second Belt and Road Forum for International Cooperation (BRF)", *The Second Belt and Road Forum for*

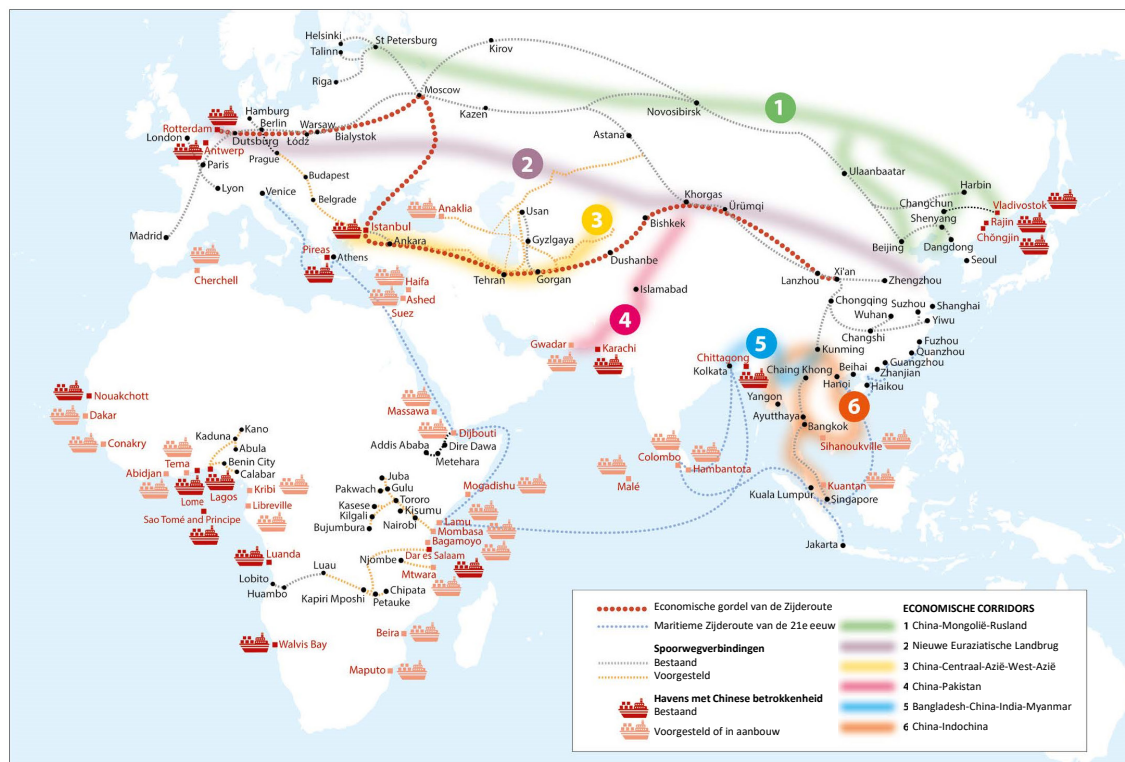
12 In 2013 lanceerde China het BRI zoals we dat vandaag kennen als de **economische gordel van de Zijderoute** en de **maritieme Zijderoute** teneinde de regionale economische groei te stimuleren. **Figuur 4** toont de geografische reikwijdte van het BRI, dat wordt gevormd door “economische corridors”, specifieke geografische gebieden in de landen die onder het BRI vallen en die samen meer dan 64 economieën — goed voor meer dan een derde van het wereldwijde bbp — en meer dan de helft van de wereldbevolking omvatten⁸. Het belang van het BRI is de afgelopen jaren toegenomen. Als gevolg hiervan werd het initiatief in 2017 opgenomen in de grondwet van de Chinese Communistische Partij, waardoor een constante stroom van middelen voor BRI-projecten werd gegarandeerd⁹.

International Cooperation, 28 april 2019; Eder, Arcesati, Mardell, “Networking the Belt and Road – The future is digital”, *Mercator Institute for China Studies*, MERICS, 28 augustus 2019.

⁸ Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), “Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape”, *OECD Business and Finance Outlook 2018*, OECD Publishing, Parijs, 2018, blz. 9.

⁹ Eder, T., “Mapping the Belt and Road Initiative – This is where we stand”, *Mercator Institute for China Studies*, MERICS, 7 juni 2018.

Figuur 4 — BRI: de zes economische corridors

NB: Latijns-Amerika is ook opgenomen in het BRI¹⁰.

Bron: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), “Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape”, *OECD Business and Finance Outlook 2018*, OECD Publishing, Parijs, 2018, blz. 11.

13 In *tekstvak 1* wordt een voorbeeld gegeven van Chinese investeringen in infrastructuur voor een van de zes economische corridors.

¹⁰ Teufel Dreyer, J., “The Belt, the Road, and Latin America”, *Foreign Policy Research Institute*, juni 2019.

Tekstvak 1

Voorbeeld van Chinese investeringen in infrastructuur in de corridor Nieuwe Euraziatische Landbrug

De 305 km lange **snelweg van Khorgos naar Almaty** in de corridor Nieuwe Euraziatische Landbrug werd in 2018 verbreed van twee naar vier banen. De weg verbindt Khorgos, een grensstad in China, met de stad Almaty in Kazachstan, een van de grootste economische centra van Centraal-Azië. De weg heeft de reistijd tussen de twee steden 40 % verkort en de transportkosten teruggedrongen van 0,26 naar 0,24 USD per voertuigkilometer¹¹.

14 Vanaf de lancering van het BRI in 2013 tot de geplande voltooiing ervan in 2049 zal China in het kader van dit initiatief naar schatting **tussen de één en acht biljoen USD investeren**¹². **Dat deze schatting zo ruim is, geeft aan hoe weinig gegevens beschikbaar zijn met betrekking tot de omvang en reikwijdte van het initiatief.** In *bijlage II* is een overzicht te vinden van de definitie, doelstellingen, investeringen en financiering van het BRI.

15 Het is niet altijd mogelijk om te bepalen of Chinese investeringen in de EU verband houden met het BRI. **Er bestaat geen openbaar toegankelijk overzicht van alle officiële BRI-projecten** of van de bijdragen van de lidstaten aan financiële instellingen die bij het BRI zijn betrokken, zoals de Aziatische Ontwikkelingsbank (ADB) en de Aziatische Investeringsbank voor infrastructuur (AIIB). De BRI-projecten worden hoofdzakelijk gefinancierd door Chinese staatsbedrijven, waaronder beleids- en handelsbanken in handen van de overheid (zie *figuur 12* in *bijlage II*), die profijt hebben van Chinese overheidsfinanciering. Op grond van de EU-regels zouden dergelijke subsidies, als deze zouden worden verstrekt door een lidstaat, worden aangemerkt als staatssteun. Dit verschil in behandeling kan de mededinging op de interne markt van de EU verstoren en het lastig maken om **een gelijk speelveld te creëren tussen China en de EU**¹³. De diensten van de Commissie en de EDEO hebben

¹¹ "Belt and Road Economics Opportunities and Risks of Transport Corridors", blz. 50-51, Wereldbankgroep, juni 2019.

¹² Hillman, J., "How Big is China's Belt and Road?", *Center for Strategic and International Studies*, april 2018.

¹³ *Europese Kamer van Koophandel in China*, "The Road Less Travelled: European Involvement in China's Belt and Road Initiative", 2020, blz. 2.

erop gewezen dat in juni 2020 het Witboek over buitenlandse subsidies in de eenheidsmarkt werd gepubliceerd om deze kwestie gedeeltelijk aan te pakken¹⁴, wat plaatsvond na de periode van onze analysewerkzaamheden. Daarnaast bestaat het risico dat milieu-, sociale en governancenormen bij de uitvoering van deze projecten niet in voldoende mate worden gerespecteerd¹⁵. **Het BRI is een complex initiatief dat constant in ontwikkeling is, waardoor het voor beleidsmakers in de EU een “bewegend doel” is.**

16 In 2015 werd de industriële strategie *Made in China 2025 (MIC 2025)* ingevoerd, een beleid voor een periode van tien jaar dat een verschuiving inhield naar een economie waarin het accent ligt op sectoren met een hoge toegevoegde waarde, binnenlands verbruik en export. Hieruit blijkt dat China een technologische wereldmacht wil worden. Door het gebruik van verschillende financiële instrumenten is het lastig om een prijskaartje aan deze strategie te hangen, maar het Mercator Institute for China Studies (MERICS) gaf aan dat de meer dan 1 800 fondsen voor overheidsinvesteringen in het bedrijfsleven die verband houden met deze strategie, samen goed zijn voor zo'n drie biljoen CNY¹⁶ (390 miljard EUR).

Overzicht van Chinese investeringen in de EU

17 Het is niet mogelijk een accuraat algemeen beeld te geven van de Chinese investeringen in de EU met betrekking tot de Chinese staatsgestuurde investeringsstrategie (d.w.z. BRI en MIC 2025) vanwege de beperkte beschikbaarheid van openbare informatie (zie de paragrafen **15** en **16**). We maken daarom gebruik van gegevens over de totale hoeveelheid Chinese buitenlandse investeringen in de EU om een analyse op hoog niveau uit te voeren. We hebben de totale **buitenlandse directe investeringen (BDI)** geanalyseerd (zie **tekstvak 2**) die de afgelopen jaren door China (inclusief Hongkong) in de EU zijn gedaan.

¹⁴ Europese Commissie (2020), *Witboek over het tot stand brengen van een gelijk speelveld wat betreft buitenlandse subsidies*, Brussel, 17.6.2020 COM(2020) 253 final.

¹⁵ “Belt and Road Economics – Opportunities and Risks of Transport Corridors”, blz. 111-112, *Wereldbankgroep*.

¹⁶ Zenglein, M. J. en Holzmann, A., “Evolving Made In China 2025: China’s industrial policy in the quest for global tech leadership”, *Mercator Institute for China Studies, MERICS*, 4 juli 2019, blz. 12.

Tekstvak 2

Buitenlandse directe investeringen (BDI)

BDI worden door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) gedefinieerd als een categorie investeringen die een afspiegeling vormt van de doelstelling van een ingezeten onderneming in één economie om een langdurig belang te verkrijgen in een ingezeten onderneming in een andere economie die niet de economie van de directe investeerder is.

Als 10 % of meer van het stemrecht van een onderneming die is ingezeten in een bepaalde economie het directe of indirecte eigendom is van een investeerder die is ingezeten in een andere economie, wordt een dergelijke relatie bewezen geacht.

BDI-posities (-voorraden) duiden op de waarde van de aan het einde van een jaar aangehouden beleggingen, ofwel van de in de jaren ervoor opgebouwde netto-BDI, en met BDI-transacties (of -stromen) wordt de waarde gemeten van de investeringstransacties gedurende dat jaar.

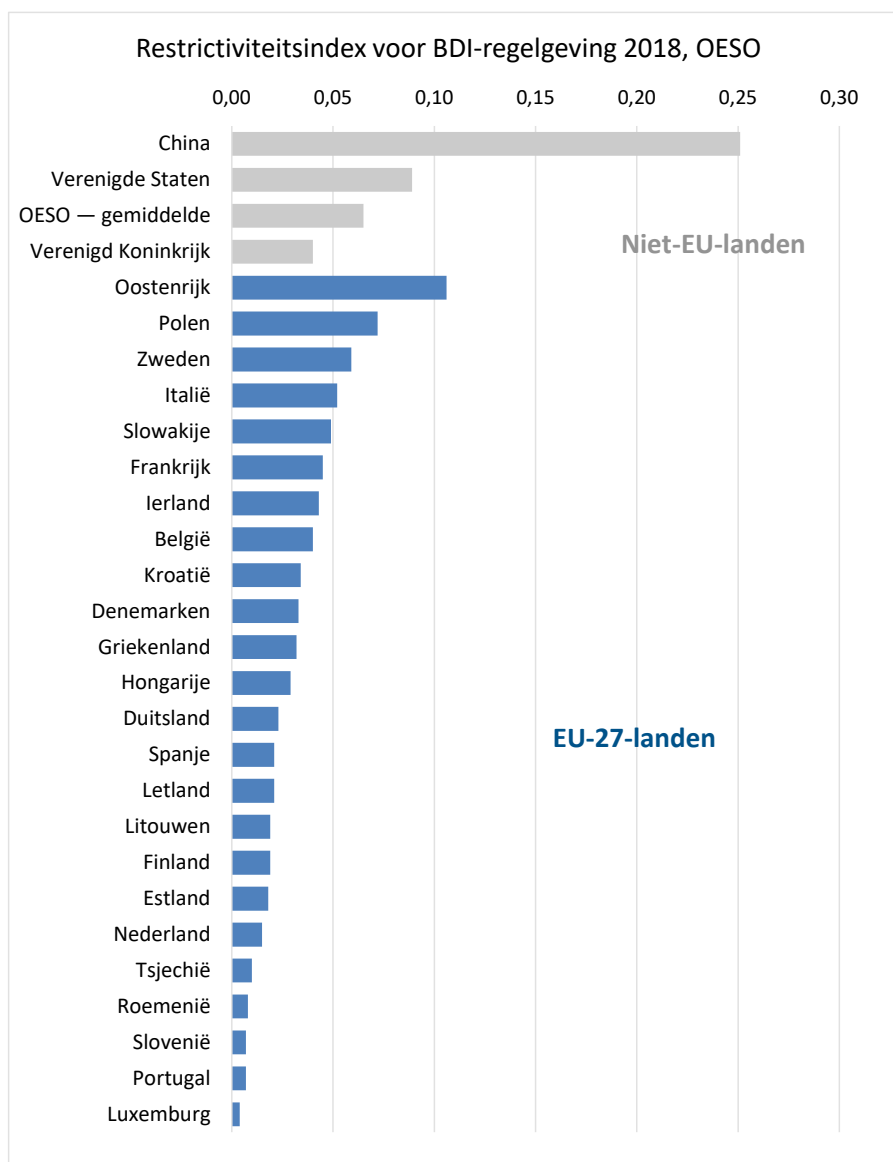
Beperkingen voor buitenlandse investeringen in de EU

18 De OESO-restrictiviteitsindex voor BDI-regelgeving meet de statutaire beperkingen voor buitenlandse directe investeringen in een groot aantal landen, waaronder alle OESO- en G20-landen. Dit houdt vier belangrijke soorten beperkingen voor BDI in: beperkingen op buitenlands aandelenkapitaal, screening- en goedkeuringsmechanismen, beperkingen met betrekking tot het in dienst nemen van buitenlanders als kaderpersoneel en operationele beperkingen (bijv. beperkingen met betrekking tot het oprichten van filialen, repatriëring van kapitaal en grondeigendom).

19 In *figuur 5* is te zien in welke mate EU-lidstaten en andere geselecteerde landen (met inbegrip van China) buitenlandse investeringen beperken. Hoewel er binnen de EU verschillende niveaus van beperkingen bestaan, beschikt de EU over het algemeen over een zeer open investeringsregime en zijn er in vergelijking met andere landen in de wereld weinig beperkingen. De EU juicht buitenlandse investeringen toe als een bron van groei en werkgelegenheid die bedrijven in de EU koppelt aan wereldwijde waardeketens. De EU is de belangrijkste bestemming voor BDI wereldwijd. In 2017 was de EU goed voor meer dan een derde (35 %) van de inkomende investeringsposities in de EU¹⁷.

¹⁷ Eurostat, Wereldwijde patronen van directe investeringen, juli 2018.

Figuur 5 — OESO-restrictiviteitsindex voor BDI-regelgeving 2018

NB: Een indexwaarde van 0 betekent dat een land open is. Een indexwaarde van 1 duidt op een gesloten land. Hoe hoger de waarde tussen 0 en 1, hoe meer een land wordt beschouwd als gesloten.

Bron: OESO-restrictiviteitsindex voor BDI-regelgeving grafiek voor vorig jaar, OESO. Stat.

20 In vergelijking met de EU staat China minder open voor investeringen. De Chinese regeling voor buitenlandse investeringen, met inbegrip van de “**negatieve lijsten**”, beperkt de toegang van buitenlandse investeerders tot de Chinese markt in verschillende sectoren, waaronder een aantal sectoren die in de *MIC 2025-strategie* worden aangemerkt als essentiële technologische sectoren¹⁸. Het Gemeenschappelijk

¹⁸ “European Business in China, Position Paper 2019/2020”, *standpuntnota werkgroep Investeren*, Europese Kamer van Koophandel in China, 29 september 2019, blz. 99.

Centrum voor onderzoek (JRC) van de Commissie meldt dat Europese bedrijven in sommige sectoren worden gedwongen joint ventures aan te gaan met Chinese bedrijven en technologie over te dragen. Met betrekking tot de voorwaarden na toelating, hebben het Chinese rechtskader, de ongelijke toegang tot de Chinese markt en de Chinese overheidsfinanciering tot gevolg dat Europese bedrijven zich ten opzichte van hun Chinese tegenhangers in een nadelige positie bevinden¹⁹. **Tabel 1** geeft een overzicht van de sectorale beperkingen voor buitenlandse investeringen in China in vergelijking met die van de EU.

Tabel 1 — Sectorale beperkingen voor buitenlandse investeringen in China in vergelijking met die van de EU

Sectoren	Chinees investeringsregime ten opzichte van investeerders uit de EU	Investeringsregime van de EU ten opzichte van Chinese investeerders
<i>Exploratie en winning van olie en aardgas</i>	<i>Alleen via joint venture</i>	<i>Geen beperkingen</i>
<i>Drukken van publicaties</i>	<i>Alleen minderheidsbelang</i>	<i>Geen beperkingen</i>
<i>Productie van auto's</i>	<i>Max. 50 %</i>	<i>Geen beperkingen</i>
<i>Reparatie, ontwerp en vervaardiging van schepen</i>	<i>Alleen minderheidsbelang</i>	<i>Geen beperkingen</i>
<i>Ontwerp en productie van luchtvaartuigen</i>	<i>Alleen minderheidsbelang</i>	<i>Geen beperkingen</i>
<i>Productie van uitzendingen voor satelliettelevisie</i>	<i>Alleen minderheidsbelang</i>	<i>Geen beperkingen</i>
<i>Kerncentrales</i>	<i>Alleen minderheidsbelang</i>	<i>Geen beperkingen</i>
<i>Bouw en exploitatie van elektriciteitsnetten</i>	<i>Alleen minderheidsbelang</i>	<i>Geen beperkingen</i>
<i>Bouw en exploitatie van spoorwegnetwerken</i>	<i>Alleen minderheidsbelang</i>	<i>Geen beperkingen</i>
<i>Bouw en exploitatie van luchthavens voor burgerluchtvaart</i>	<i>Alleen minderheidsbelang</i>	<i>Geen beperkingen</i>

¹⁹ Preziosi, N., e.a. (eds) Dias e.a., "China – Challenges and Prospects from an Industrial and Innovation Powerhouse", *Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek*, Publicatiebureau, Luxemburg, 2020.

<i>Sectoren</i>	<i>Chinees investeringsregime ten opzichte van investeerders uit de EU</i>	<i>Investeringsregime van de EU ten opzichte van Chinese investeerders</i>
<i>Telecommunicatiebedrijven</i>	<i>Alleen minderheidsbelang</i>	<i>Geen beperkingen</i>
<i>Banken</i>	<i>Max. 20 %</i>	<i>Geen beperkingen</i>
<i>Verzekeringsmaatschappijen</i>	<i>Max. 50 %</i>	<i>Geen beperkingen</i>

Bron: Gebaseerd op Holslag, J., “The Silk Road Trap, *Medford*”, Polity Press, 2019. Aangezien de Chinese beperkingen voor buitenlandse investeringen regelmatig worden geactualiseerd, is de informatie in deze tabel onderhevig aan veranderingen.

Omvang van Chinese investeringen in de EU

21 De EU monitort de investeringen uit landen buiten de EU (met inbegrip van China) door gebruik te maken van verschillende bronnen. De belangrijkste bronnen zijn de **officiële statistieken** die worden verzameld door het Europees Bureau voor de statistiek van de Commissie (Eurostat) en gegevens over investeringen uit particuliere bronnen, die worden verzameld door het directoraat-generaal (DG) voor handel en het JRC (bijv. de **EC-JRC-gegevensbank van buitenlands eigendom** van de Europese Commissie). DG TRADE maakt ook gebruik van gegevens van de EU-China Investment Monitor van de Rhodium Group.

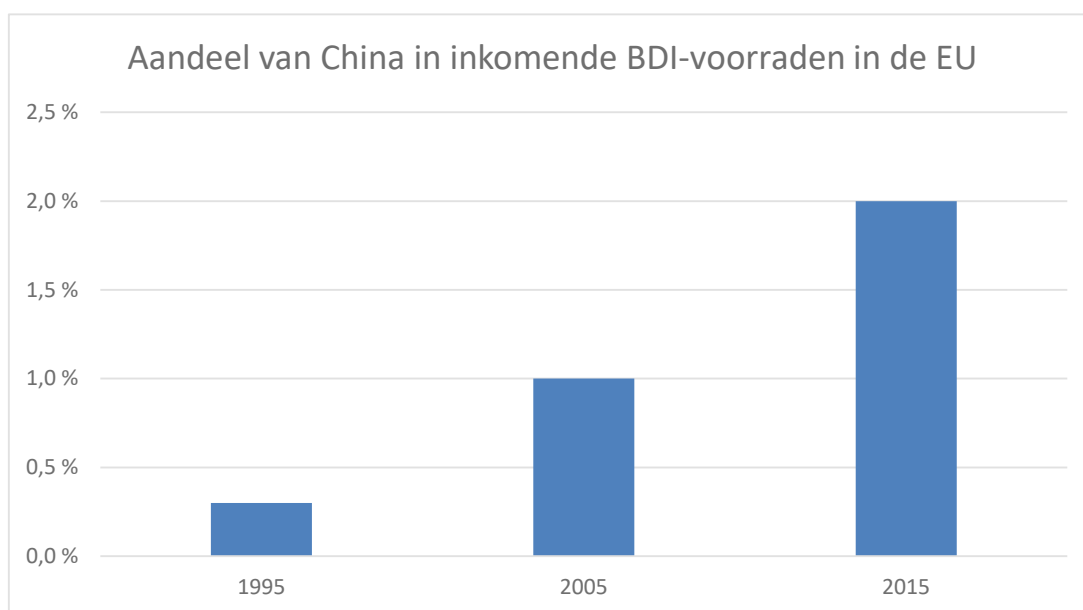
22 Eurostat publiceert gegevens over BDI-voorraden en -stromen naar en vanuit de lidstaten van de EU. De gegevens zijn gebaseerd op opgaven van deze lidstaten en van bureaus voor de statistiek van landen buiten de EU²⁰. Deze BDI-statistieken zijn **niet tijdig**, aangezien ze tussen 12 en 24 maanden na het desbetreffende jaar worden gepubliceerd. Voorts zijn ze **gefragmenteerd** en **onvolledig** en is het dus lastig om een goed overzicht te krijgen. Zo tonen ze bijvoorbeeld alleen de **herkomst** (verblijfsplaats) **van de directe investeerder** en leggen ze geen gegevens over langere investeringsketens vast, zoals investeringen via voor een bijzonder doel opgerichte entiteiten (Special Purpose Entity, SPE) in een ander land (bijv. voor belastingdoeleinden). In **bijlage III** wordt een overzicht gegeven van de beperkingen met betrekking tot de volledigheid van BDI-statistieken. Daarnaast spelen er kwesties met betrekking tot de **methode die wordt gebruikt door het Chinese Ministerie van**

²⁰ Eurostat, gegevensbank, Europese Commissie, 2020.

handel (MOFCOM) voor de compilatie van de gepubliceerde statistieken over investeringen²¹.

23 Uit onze analyse van de statistieken van Eurostat blijkt dat de Chinese investeringen in de EU zijn gestegen, maar nog steeds relatief beperkt zijn. In 1995 was slechts 0,3 % van de BDI in de EU in handen van Chinese investeerders. In [figuur 6](#) is te zien hoe het aandeel van China in de totale hoeveelheid BDI in de EU in de jaren 1995, 2005 en 2015 toenam. **Eind 2018 was dit aandeel gestegen tot 3 %²², d.w.z. dat de Chinese BDI (-voorraden) in de EU 202 miljard EUR bedroegen.** Financiële centra met een gunstig belastingklimaat kunnen grote hoeveelheden BDI aantrekken²³. Luxemburg is met 82,5 miljard EUR de **EU-lidstaat die de meeste investeringen uit China binnenhaalt**, gevolgd door Nederland. In [bijlage IV](#) is een overzicht te vinden van de Chinese BDI in de EU.

Figuur 6 — Stijging van het totale aandeel van de Chinese BDI (-voorraden) in de EU in de jaren 1995, 2005 en 2015

Bron: Europese Commissie, “Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a framework for screening of foreign direct investments into the European Union”, werkdokument van de diensten van de Commissie, SWD(2017)/0297 final – 2017/0224 (COD), Brussel, 13 september 2017.

²¹ Freeman, D., “China’s Outward Direct Investment in the EU: Challenges of Rapid Change”, EU-China Observer, 2015.

²² Eurostat, voorraden buitenlandse directe investeringen aan het eind van 2018, maart 2020.

²³ The Rise of Phantom Investments, IMF, september 2019.

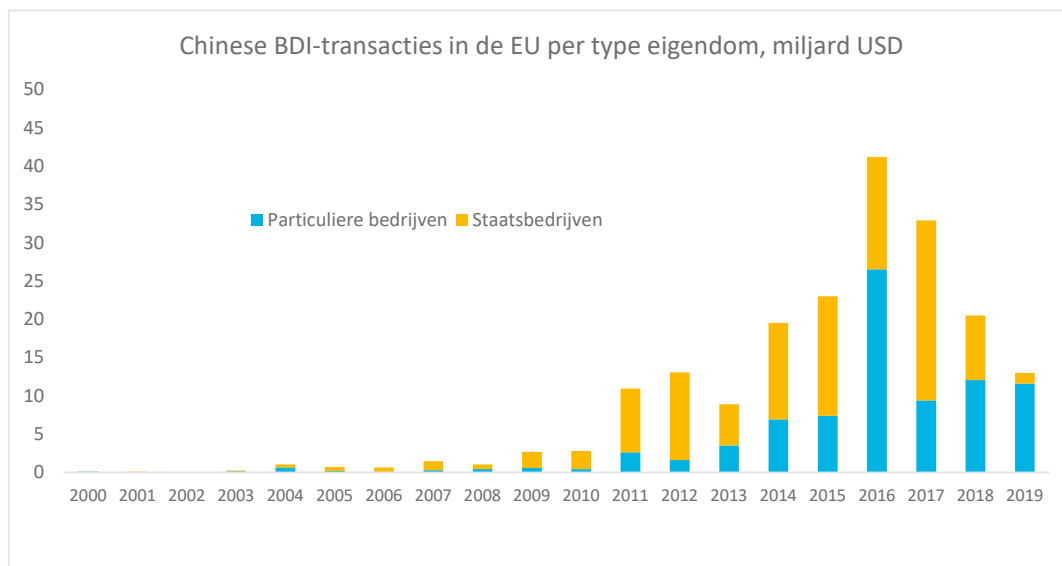
24 In reactie op de beperkingen van de officiële statistieken over BDI heeft de Commissie (DG Handel) een nieuwe, niet-openbare gegevensbank opgezet, de “EC-JRC-gegevensbank van buitenlands eigendom” aan de hand van **gegevens op bedrijfsniveau** (bijv. de balansen van individuele bedrijven) uit bronnen als de gegevensbanken Orbis en Zephyr²⁴. De EC-JRC-gegevensbank van buitenlands eigendom bevat gevallen waarin het buitenlands eigendom meer dan 50 % van het kapitaal van een niet-beursgenoteerde onderneming bedraagt en informatie over het eigendom van de grootste aandeelhouder(s) voor beursgenoteerde ondernemingen. Deze informatie kan worden gebruikt om de identiteit vast te stellen van de definitieve eigenaar van de investering en maakt een classificatie van sectoren mogelijk die nauwkeuriger is dan BDI-statistieken. Net zoals bij de BDI-statistieken sprake is van problemen met betrekking tot volledigheid, bevat deze gegevensbank over het algemeen geen gegevens van kleine bedrijven die hun balansen niet hoeven te publiceren en over financiële leasing.

25 Volgens de **EC-JRC-gegevensbank van buitenlands eigendom** was het totale bedrag aan activa, met inbegrip van BDI, onder zeggenschap van Chinese investeerders eind 2017, 2 114 miljard EUR. Dit komt overeen met 0,89 % van de totale waarde van alle ondernemingen in de EU en 0,18 % van het totale aantal ondernemingen in de EU. Volgens de EC-JRC-gegevensbank van buitenlands eigendom is het Verenigd Koninkrijk (VK) het land waar de meeste Chinese investeringen naar toe stromen, met in totaal 1 772 miljard EUR aan activa. Een overzicht van het buitenlandse eigendom van bedrijven in de EU die grotendeels in handen zijn van Chinese investeerders kan worden geraadpleegd in [bijlage V](#).

26 In [figuur 7](#) is de ontwikkeling van de Chinese BDI-transacties (-stromen) in de loop der tijd te zien, met name het **aanzienlijke aandeel van investeringen door staatsbedrijven** ten opzichte van de investeringen door particuliere ondernemingen. De grote sector, die in handen van de staat is, is een boegbeeld van de Chinese economie.

²⁴ Werkdocument van de diensten van de Commissie, SWD(2019) 108 final.

Figuur 7 — Chinese BDI in de periode 2000-2019

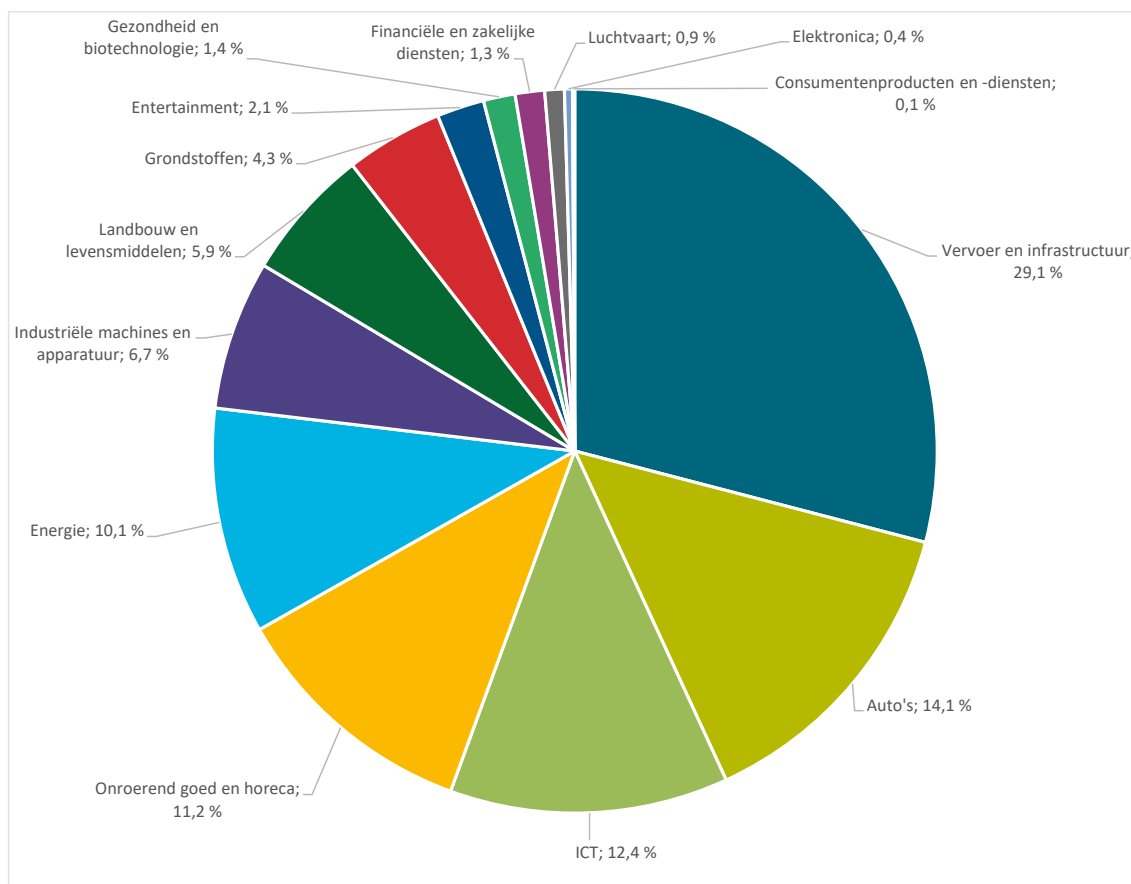
Bron: Rhodium Group, 2020.

Sectoren waarin wordt geïnvesteerd

27 De sectoren van de Chinese BDI tussen 2000 en 2019 omvatten **strategisch belangrijke sectoren**²⁵ op het gebied van onder andere **vervoer en infrastructuur** (29,1 %), **informatie- en communicatietechnologie (ICT)** (12,4 %) en **energie** (10,1 %), evenals **auto's** (14,1 %) en **vastgoed en horeca** (11,2 %). **Figuur 8** toont de sectorale bestemming van de Chinese BDI sinds 2000.

²⁵ Strategische sectoren en activa, zoals uiteengezet in document COM(2017) 494 final van de Europese Commissie (2017) *Welcoming Foreign Direct Investment while Protecting Essential Interest*, Brussel, van 13.9.2017.

Figuur 8 — Chinese BDI-transacties in de EU door Chinese staatsinvesteerders in 2000-2019, per sector

Bron: Rhodium Group, 2020.

28 Een paar **voorbeelden van aanzienlijke overnames door Chinese investeerders in de EU** zijn:

- o 2012: Energias de Portugal voor 3,5 miljard USD. Energiebedrijf, Portugal;
- o 2014: CDP Reti voor 2,8 miljard USD. Holding, nutsvoorzieningen, Italië;
- o 2015: Pirelli voor 7,7 miljard USD. Uitrusting en onderdelen voor auto's, Italië;
- o 2017: Logicor voor 14 miljard USD. Vervoersdiensten en logistiek, Verenigd Koninkrijk²⁶.

²⁶ Rhodium Group Cross Border Monitor (CBM): "People's Republic of China < > European Union Direct Investment", 1Q 2019 Update, Public Version, New York, 2019.

4. Compilatie door de ERK van risico's en kansen voor de EU

29 Bij het opstellen en vaststellen van beleidsdocumenten inzake de betrekkingen tussen de EU en China en met name de uitdagingen van de Chinese investeringsstrategie, alsmede bij het uitvoeren van het daarin vervatte beleid beoordelen de diensten van de Commissie en de EDEO de relevante risico's en kansen. Volgens deze diensten worden de constante analyses gebaseerd op informatie uit verschillende bronnen, met inbegrip van andere EU-diensten, lidstaten, derde landen en deskundigen die werkzaam zijn op verschillende vakgebieden. Wij vonden echter geen **geformaliseerde, alomvattende analyse van de risico's en kansen voor de EU** van de Chinese investeringsstrategie.

30 Als onderdeel van onze analyse hebben we daarom zelf de risico's en kansen van de Chinese investeringsstrategie geïnterpreteerd op basis van openbaar beschikbare informatie en raadpleging van deskundigen. We hebben hiervoor een internationaal kader voor risicobeheersing gebruikt²⁷, aandacht besteed aan **zowel risico's als kansen en deze per type geclassificeerd** zoals hieronder wordt beschreven. Zie [bijlage VI](#) voor een meer gedetailleerde beschrijving van deze risico's/kansen en hun bronnen. Al deze risico's en kansen zijn weliswaar van toepassing op China, maar kunnen tevens gelden voor de EU-betrekkingen met andere landen. Bepaalde risico's en kansen kunnen rechtstreeks van invloed zijn op de EU, terwijl andere impact kunnen hebben op EU-beleid in derde landen.

31 [Tabel 2](#) geeft een door de ERK opgesteld overzicht van de risico's. Meer dan de helft van de **risico's** is politiek of economisch van aard. Daarnaast bestaan er ook andere risico's, die sociaal, technologisch, juridisch of ecologisch van aard zijn. De lijst met 18 risico's in deze analyse is niet uitputtend. Ook wegen deze risico's niet allemaal even zwaar: sommige vormen een grotere bedreiging voor de EU dan andere. In [tekstvak 3](#) worden een aantal risico's toegelicht.

²⁷ "Integrating with Strategy and Performance", *Enterprise Risk Management*, Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), juni 2017.

Tabel 2 — Risico's van de Chinese investeringsstrategie voor de EU

Type	#	Overzicht van risico's
Politiek	R.1	Chinese investeringen in gevoelige/strategische activa in Europa kunnen gevolgen hebben voor de veiligheid/openbare orde
	R.2	Door afzonderlijke lidstaten ondertekende memoranda van overeenstemming (MoU's) inzake BRI-samenwerking kunnen de eenheid van de EU ondermijnen
	R.3	BRI-projecten kunnen het eigendom van de strategische nationale infrastructuur van lidstaten verzwakken, hetgeen geopolitieke implicaties kan hebben
	R.4	Grensoverschrijdend gebruik van connectiviteitsinfrastructuur met behulp van Chinese investeringen kan door transnationale georganiseerde misdaad/mensenhandelaren worden uitgebuit
Economisch	R.5	Gebrek aan wederkerigheid in de betrekkingen tussen de EU en China waardoor Chinese bedrijven een oneerlijk economisch voordeel hebben
	R.6	Gebrek aan coördinatie tussen infrastructuurprogramma's van de EU en China, wat kan leiden tot lacunes in de infrastructuur voor connectiviteit of tot elkaar beconcurrerende of overlappende investeringsprojecten (*)
	R.7	Chinese staatsbedrijven die onbeheersbare schulden in de EU en in ontwikkelingslanden financieren, met verlies van strategische onderpanden tot gevolg
	R.8	Schade aan het concurrentievermogen van de EU op de lange termijn door gedwongen overdracht van technologie aan China
	R.9	Invoer door de EU van goederen uit China met een prijs die onder de productiekosten ligt
	R.10	Negatieve effecten op de economie van de EU door schokken in haar toeleveringsketens met belangrijke Chinese leveranciers
Sociaal	R.11	Arbeids-/sociale rechten worden niet geëerbiedigd door Chinese bedrijven die betrokken zijn bij buitenlandse investeringen
Technologie	R.12	Ontoereikende conformiteit van het BRI met de EU-regels inzake gegevensbescherming, waardoor de EU kwetsbaar wordt voor cyberaanvallen
	R.13	Chinese vervoersinfrastructuur voldoet niet aan de EU-/internationale normen, waardoor de positieve effecten hiervan verloren gaan
Juridisch	R.14	Chinese investeringen voldoen niet aan de financiële regelgeving van de EU, bijv. inzake het witwassen van geld
	R.15	Infrastructuurprojecten in de EU worden op irreguliere wijze toegekend aan Chinese bedrijven die offertes met kunstmatig lage prijzen indienen
	R.16	Gevolgen voor de berekening van de eigen middelen van de EU door fraude met invoerrechten en btw bij Chinese importen

Type	#	Overzicht van risico's
Milieu	R.17	Chinese bedrijven voldoen niet aan de EU-/internationale milieu- of governancenormen ter bevordering van duurzaamheid
	R.18	Gevolgen voor de volksgezondheid door de toegenomen onderlinge verwevenheid in een geglobaliseerde wereld (met inbegrip van Chinese transportroutes langs het BRI), waardoor ziekten zich sneller verspreiden

NB (*): De diensten van de Commissie en de EDEO achten dit risico niet relevant vanwege de politieke realiteit en zijn van oordeel dat de kwestie van coördinatie van infrastructuur ingaat tegen het huidige EU-beleid.

Bron: Europese Rekenkamer (ERK).

Tekstvak 3

Voorbeelden van risico's voor de EU in verband met de Chinese investeringsstrategie

Buitensporige schuldenlast in derde landen en verlies van strategische onderpanden

In het kader van de uitvoering van het BRI heeft China leningen verstrekt zonder voldoende rekening te houden met de duurzaamheid van projecten op de lange termijn en met weinig aandacht voor de begrotingspositie van de geldnemers. Dit heeft bijgedragen tot een **buitensporige schuldenlast** in derde landen als Pakistan, Tadzjikistan, Kirgizië, Sri Lanka, de Maldiven en EU-kandidaat-lidstaat Montenegro²⁸. Dit risico zou zich mogelijk in de EU kunnen voordoen indien dergelijke BRI-financiering van projecten in lidstaten wordt uitgevoerd.

Met betrekking tot risico **R.7** zijn er voorbeelden geweest van infrastructuur van strategisch nationaal belang die is gebruikt als onderpand. De internationale haven Hambantota in Sri Lanka is van nationaal en strategisch belang. In 2017 lukte het de Sri Lankaanse regering niet meer de aflossingsbetalingen voor de Chinese lening te voldoen en werd de haven overgedragen aan China Merchants Port Holdings door middel van een leaseovereenkomst met een looptijd van 99 jaar en een betaling van 1,12 miljard USD²⁹.

²⁸ Hurley, J., Morris, S. en Portelance, G., "Examining the Debt Implications of the Belt and Road Initiative from a Policy Perspective", *Center for Global Development*, CGD Policy Paper 121, maart 2018.

²⁹ Ferchen, M. en Perera, A., "Why Unsustainable Chinese Infrastructure Deals Are a Two-Way Street", *Carnegie-Tsinghua Center for Global Policy*, juli 2019; Panda, A. "Sri Lanka Formally Hands Over Hambantota Port to Chinese Firms on 99-Year Lease", *The Diplomat*, december 2017.

Intellectueel eigendom en technologieoverdracht

Veel van de risico's die worden beschreven in [tabel 2](#) zouden, als zij zich daadwerkelijk voordoen, afbreuk doen aan het doel om wederkerigheid en een gelijk speelveld te waarborgen in de betrekkingen tussen de EU en China. In risico **R.8** wordt de overdracht van technologie van Europese bedrijven naar Chinese entiteiten vermeld. In de Business Confidence Survey 2019, die wordt gepubliceerd door de Europese Kamer van Koophandel in China, gaf 20 % van de respondenten aan zich gedwongen te voelen technologie over te dragen om toegang te krijgen tot de Chinese markt, wat het gebrek aan wederkerigheid in de betrekkingen tussen de EU en China benadrukt³⁰.

Milieunormen en klimaatverandering

R.17 heeft betrekking op het risico dat Chinese bedrijven de milieunormen van de EU niet eerbiedigen. De Europese Green Deal³¹ is een topprioriteit voor de Europese Commissie. Een van de doelstellingen ervan is dat tegen 2050 netto geen broeikasgassen meer worden uitgestoten. Ondanks de aankondiging tijdens het tweede Belt and Road Forum for International Cooperation in 2019 dat zal worden gestreefd naar open, groene en schone samenwerking³², blijft het BRI doorgaan met projecten waarbij energie wordt opgewekt uit steenkool. Een voorbeeld van een dergelijk project dat wordt gefinancierd met Chinese leningen is gepland in Bosnië en Herzegovina³³, een potentiële kandidaat-lidstaat.

Volksgezondheid

De recente COVID-19-pandemie heeft de risico's voor de volksgezondheid blootgelegd van een onderling verweven, geglobaliseerde wereld. Dit risico is voor veel landen over de hele wereld relevant. Uit studies is gebleken dat ziekteverwekkers zich nu verder, sneller en in grotere hoeveelheden kunnen verplaatsen dan voorheen³⁴. Aangezien China momenteel de grootste leverancier van vervoersinfrastructuur ter wereld is, wordt in **R.18** benadrukt hoe nieuwe vervoersroutes langs het BRI een risico kunnen vormen voor de volksgezondheid in de EU en haar buurlanden als er geen passende controles worden uitgevoerd en sanitaire voorzorgsmaatregelen worden getroffen.

³⁰ Business Confidence Survey 2019, Europese Kamer van Koophandel.

³¹ De Europese Green Deal, COM/2019/640 final.

³² Hoofdtoespraak door H.E. Xi Jinping, president van de Volksrepubliek China tijdens de openingsceremonie van het tweede Belt and Road Forum for International Cooperation, Ministerie van Buitenlandse Zaken van de Volksrepubliek China, Beijing, 26 april 2019.

³³ Mardell, J., "China's Belt and Road Partners Aren't Fools", *Foreign Policy*, mei 2019.

32 **Tabel 3** geeft een door de ERK opgesteld overzicht van de kansen. Alle **kansen** die worden vermeld, zijn politiek en economisch van aard. We geven een aantal voorbeelden in **tekstvak 4**.

Tabel 3 — Kansen die de Chinese investeringsstrategie de EU biedt

Type	#	Overzicht van kansen
Politiek	K.1	Chinese investeringen in de EU kunnen gemeenschappelijke belangen bevorderen door middel van sterke bilaterale betrekkingen
	K.2	Chinese investeringen dragen bij aan vrede en veiligheid in de buurlanden van de EU/ontwikkelingslanden
Economisch	K.3	De betrekkingen tussen de EU en China vergroten de internationale kredietverleningscapaciteit, hetgeen de economische groei bevordert
	K.4	Chinese investeringen in de buurlanden van de EU/ontwikkelingslanden dragen bij aan de verwezenlijking van EU-doelstellingen en verbeteren de economische groei
	K.5	Appreciatie van de euro omdat de Chinese deviezenreserves worden omgezet in euro's
	K.6	Uitbreiding van de handel omdat het BRI de connectiviteit verbetert en de kosten van handel terugdringt in de EU en in andere landen
	K.7	Verdere ontwikkeling van (commerciële) spoorwegen in de EU als alternatief voor zee- en luchtvervoer dankzij het BRI
	K.8	Een nieuw evenwicht in de goederenstromen naar/vanuit de EU door het BRI
	K.9	Prikkels om douaneregelingen te stroomlijnen teneinde de connectiviteit te verbeteren dankzij het BRI
	K.10	Bedrijven uit de EU kunnen vervoersinfrastructuur bouwen in Centraal-Azië en kunnen daarbij onderling vaardigheden uitwisselen
	K.11	De kans om normen en de capaciteit van de EU op het gebied van digitalisering te bevorderen doordat de EU in aanraking komt met de nieuwste technologieën
	K.12	De kans voor de EU om de risico's van buitenlands beleggingseigendom te diversifiëren waarbij eventuele afhankelijkheid van een bepaald land afneemt
	K.13	EU-sectoren zoals het hoger onderwijs, onderzoek en creatieve/culturele sectoren profiteren van samenwerking en uitwisselingen met China

Bron: ERK.

³⁴ Tatem, A.J., Rogers, D.J., Hay, S.I., "Global Transport Networks and Infectious Disease Spread", *Advances in Parasitology, Elsevier Public Health Emergency Collection*, deel 62, 2006.

Tekstvak 4

Voorbeelden van kansen die de Chinese investeringsstrategie de EU biedt

Verbeterde connectiviteit en goederenstromen

COSCO Shipping Corporation Ltd (COSCO), een Chinees staatsbedrijf, heeft aandelen in terminals in Europese havens, zoals die van Valencia, Rotterdam, Antwerpen en Piraeus.

Bijvoorbeeld de **haven van Piraeus**:

- Sinds augustus 2016 heeft de COSCO Shipping Group een meerderheidsbelang in de havenautoriteit van Piraeus, die terminal I exploiteert.
- COSCO Pacific runt Terminal II op grond van een concessie van 35 jaar die in 2008 werd ondertekend.

Dankzij de overeenkomst tussen de havenautoriteit van Piraeus en COSCO zijn de connectiviteit (**K.6**) en de goederenstromen (**K.8**) verbeterd. Hierdoor kon er geïnvesteerd worden in nieuwe pieren en een spoorverbinding tussen de terminals van de haven en het nationale spoorwegsysteem. De Wereldbank meldt dat het aantal containers dat jaarlijks in Piraeus wordt verwerkt tussen 2007 en 2016 met 168 % is gestegen³⁵. De Griekse haven blijft stijgen op de ranglijst en was in 2019 een van de vier belangrijkste havens van Europa qua containervolume, na Rotterdam, Antwerpen en Hamburg.

Academische samenwerking en samenwerking op het gebied van onderzoek

Er zijn voordelen verbonden aan samenwerking op academisch en onderzoeksgebied, zoals wordt aangegeven in kans **K.13**. EU-sectoren als het hoger onderwijs, onderzoek en creatieve/culturele sectoren kunnen profiteren van academische uitwisselingen met China via activiteitenprogramma's als Erasmus+ en Jean Monnet en onderzoeksinitiatieven via Horizon 2020. In maart 2019 waren er 1 034 Chinese onderzoekers die deelnamen aan Marie Skłodowska-Curieprogramma's. Volgens de diensten van de Commissie en de EDEO zijn aan deze kans ook bepaalde risico's verbonden, bijvoorbeeld een gebrek aan wederkerigheid.

³⁵ "Belt and Road Economics Opportunities and Risks of Transport Corridors", juni 2019, Wereldbankgroep.

5. De respons van de EU op de Chinese investeringsstrategie

Governanceregelingen van de EU

33 De bevoegdheden binnen het EU-kader omvatten de kans om wetgeving op te stellen op de verschillende beleidsterreinen. Zowel de EU als de lidstaten oefenen bevoegdheden uit op beleidsterreinen die verband houden met de respons van de EU op de Chinese investeringsstrategie. Sommige terreinen, zoals nationale veiligheid, vallen uitsluitend onder de bevoegdheid van de lidstaten. Andere terreinen vallen uitsluitend onder de bevoegdheid van EU-instellingen, zoals de mededingingsregels die nodig zijn voor het functioneren van de interne markt. Op sommige terreinen zoals energie en vervoer worden deze bevoegdheden gedeeld, wat inhoudt dat zowel de EU als de lidstaten wetten kunnen vaststellen.

34 Op beleidsterreinen waarop een gecoördineerde EU-aanpak voordeel zou kunnen opleveren (zie het voorbeeld van de beveiliging van 5G [kader 5](#)), houdt het feit dat **zowel de EU als de lidstaten bevoegdheden uitoefenen** in dat er meerdere besluitvormers zijn (d.w.z. EU-instellingen en nationale regeringen) met mogelijk uiteenlopende standpunten en benaderingen. Hierdoor **kan het lastig worden om de uitdagingen waarvoor de EU als geheel staat**, tijdig en gecoördineerd aan te pakken.

Tekstvak 5

5G-beveiliging en de lidstaten

Het gebruik van Chinese 5G-apparatuur in essentiële infrastructuur van de EU wordt door velen aangemerkt als een potentieel gevaar. 5G-technologie is een terrein waarop een gecoördineerde EU-aanpak voordelen zou kunnen opleveren, met name wat betreft de bezorgdheid over cyberbeveiliging, die van invloed kan zijn op de werking van de interne markt.

Aangezien de lidstaten de uitsluitende bevoegdheid hebben met betrekking tot nationale veiligheid, pakken zij de samenwerking met China op 5G-gebied elk op hun eigen manier aan. Sommige lidstaten kozen voor een voorzichtige aanpak, maar bleven samenwerken met het Chinese technologieconcern Huawei om 5G-netwerken uit te rollen. Dit geldt bijvoorbeeld voor Duitsland en België. Tsjechië heeft de samenwerking met Chinese leveranciers van 5G-technologie juist stopgezet nadat zijn nationale centrum voor cyberveiligheid in 2018 een waarschuwing uitvaardigde.

Naar aanleiding van de oproep van de Europese Raad om de aanpak van 5G in 2019 te coördineren, heeft de Commissie een aanbeveling gepubliceerd met richtsnoeren voor de lidstaten inzake de beveiliging van 5G-netwerken. Hieraan werd in januari 2020 follow-up gegeven met de toolbox van de EU voor nationale maatregelen voor risicobeperking. Uiteindelijk zal een gecoördineerde aanpak van 5G in de EU afhankelijk zijn van het innemen van een gezamenlijk standpunt door de lidstaten.

35 Beleidsmaatregelen voor de EU-strategie inzake China (zie [tabel 4](#)) worden voorgesteld in **mededelingen** die gezamenlijk worden gepubliceerd door de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (HV/VV). Deze worden uitgevoerd door middel van interne wetgevingshandelingen (verordeningen of richtlijnen) van de EU, die moeten worden vastgesteld door de Raad en het Europees Parlement, of standpunten inzake het buitenlands beleid die worden ingenomen door de Raad. **Het nadeel van dit op consensus gebaseerde besluitvormingsproces is dat het risico bestaat dat de EU niet tijdig kan reageren op uitdagingen waarmee zij wordt geconfronteerd.**

Institutionele respons van de EU

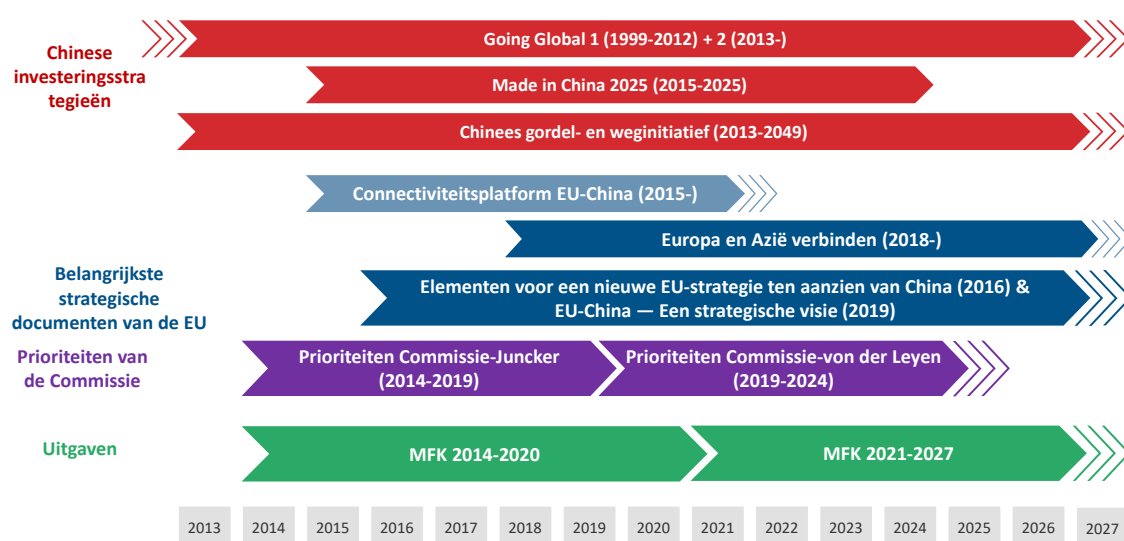
Ontwikkelingsproces van de belangrijkste strategische documenten

36 In dit gedeelte beschrijven we het ontwikkelingsproces van de belangrijkste strategische documenten van de EU voor de agenda inzake haar betrekkingen met China, met een bijzondere nadruk op:

- het strategisch kader voor EU-acties;
- de betrokkenheid van belanghebbenden bij het proces.

37 De Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (HV/VV) hebben samen diverse strategische documenten gepubliceerd inzake de betrekkingen tussen de EU en China, die de institutionele respons van de EU op de Chinese investeringsstrategie bevatten. **Figuur 9** toont de **tijdslijn voor de EU-strategie inzake China**, met inbegrip van de meerjarige financiële kaders (MFK's) en laat zien hoe complex dit kader met zijn overlappende tijdskaders is. Er zijn andere relevante strategische documenten die een bijdrage leveren aan het EU-beleid ten opzichte van China. Dit zijn documenten die niet specifiek zijn gericht op China, zoals de nieuwe industriële strategie voor Europa (maart 2020) en de digitale strategie “De digitale toekomst van Europa vormgeven” (februari 2020).

Figuur 9 — Tijdslijn EU-strategie inzake China, met inbegrip van MFK's

Bron: ERK, gebaseerd op openbare EU-documenten.

38 De Commissie-Juncker heeft voor de periode 2014-2019 **tien beleidsprioriteiten voor de EU** vastgesteld³⁶. Met betrekking tot **prioriteit 9 “Een krachtiger rol op het wereldtoneel”** wordt in het werkprogramma van de Commissie (WPC) voor 2016³⁷ voor het eerst de doelstelling genoemd van het verdiepen van de bilaterale betrekkingen en het actualiseren van de strategische benaderingen, met name met betrekking tot China. Met deze prioriteit, in combinatie met **prioriteit 6 “Een evenwichtig en progressief handelsbeleid om de globalisering in goede banen te leiden”**, werd ernaar gestreefd een bijdrage te leveren aan een samenhangende benadering van connectiviteit: het verdiepen van de handel met en de investeringen uit China onder gelijke voorwaarden, intellectuele eigendomsrechten, bescherming, meer samenwerking op het gebied van hoogwaardige technologie en dialoog over economische hervormingen, mensenrechten en klimaatactie³⁸. In dit kader werd in 2015 het **Connectiviteitsplatform EU-China** (zie [tekstvak 6](#)) opgezet om de samenwerking met China te versterken.

³⁶ “The Juncker Commission's ten priorities, An end-of-term assessment”, In-depth analysis, onderzoeksdienst van het Europees Parlement (EPRS), mei 2019.

³⁷ “Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, Het werkprogramma van de Commissie voor 2016, Tijd voor verandering”, Straatsburg, 27.10.2015, COM(2015) 610 final.

³⁸ Europese Dienst voor extern optreden, “Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe — A Global Strategy for the European Union's Foreign and Security Policy”, European Union Global Strategy, juni 2016, blz. 37-38.

Tekstvak 6

Het connectiviteitsplatform EU-China

In september 2015 hebben de Europese Commissie en de Chinese Nationale Commissie voor Ontwikkeling en Hervorming een MoU ondertekend voor de oprichting van een connectiviteitsplatform.

De overkoepelende doelstellingen van dit platform zijn:

- het versterken van de uitwisseling van informatie;
- het bevorderen van naadloze vervoersverbindingen en -voorzieningen en het tot stand brengen van synergieën tussen verwante projecten en beleid, bijv. tussen het trans-Europees vervoersnetwerk (TEN-T) en het Chinese BRI, en
- het creëren van samenwerkingsmogelijkheden voor Chinese en EU-ondernemingen en het tot stand brengen van een open, transparante omgeving evenals een gelijk speelveld voor investeringen in vervoer en op andere terreinen.

Het hoogste niveau van het platform wordt gevormd door de jaarlijkse vergadering van voorzitters. Over de resultaten van deze bijeenkomsten wordt verslag uitgebracht in een gezamenlijke verklaring.

Op het moment van deze analyse was de belangrijkste uitkomst van dit platform het mandaat voor de **gezamenlijke studie over duurzame, alomvattende spoorwegvervoerscorridors tussen Europa en China**³⁹ (2019) om te bepalen wat de meest geschikte en duurzame alomvattende spoorwegvervoerscorridors zijn.

³⁹ Mandaat voor de gezamenlijke studie naar duurzame, spoorwegvervoerscorridors over het spoor tussen Europa en China, website van DG MOVE, voor het laatst bijgewerkt op: 9.6.2020.

39 In september 2019 publiceerde de Commissie-Von der Leyen de beleidslijnen⁴⁰ voor de periode 2019-2024 met **zes kernprioriteiten**. Hoewel dit niet rechtstreeks wordt genoemd, heeft het **EU-beleid inzake China raakvlakken met diverse initiatieven van de Commissie**, in het bijzonder:

- de rol die de EU speelt in internationale onderhandelingen om van Europa het eerste klimaatneutrale continent te maken;
- de ontwikkeling van gezamenlijke normen voor de nieuwe generatie technologieën (zoals 5G-netwerken) en van emancipatie door opleiding en vaardigheden;
- de strijd van de EU tegen criminaliteit en het versterken van de douane-unie om de interne markt beter te beschermen;
- het door de EU invulling geven aan de unieke vorm van verantwoordelijk mondiaal leiderschap.

40 Er zijn drie recente belangrijke strategische documenten waarin de institutionele respons van de EU op de Chinese investeringsstrategie wordt beschreven. Zie [tabel 4](#).

⁴⁰ Von der Leyen, U., Een Unie die de lat hoger legt: Mijn agenda voor Europa — Politieke beleidslijnen voor de volgende Europese Commissie (2019-2024), 2019.

Tabel 4 — Overzicht van drie belangrijke strategische documenten waarin de institutionele respons van de EU op de Chinese investeringsstrategie wordt beschreven

<i>Mededeling</i>	<i>Overzicht</i>
<i>“Nieuwe EU-strategie ten aanzien van China” — juni 2016</i>	○ Basis van het huidige EU-beleid inzake China ○ 47 kernacties ○ Om de belangen van de EU te behartigen, bevorderen de diensten van de Commissie en de EDEO universele waarden die berusten op de drie VN-pijlers en zijn gebaseerd op een constructieve benadering van verschillen. ○ Herinnert de lidstaten eraan dat alle bilaterale betrekkingen met China een afspiegeling moeten vormen van de belangen van de EU en deze moeten waarborgen. ○ Bepaalt dat de uitvoering van de strategie regelmatig zal worden geëvalueerd en dat de strategie zo nodig zal worden bijgewerkt.
<i>“Versterken van de banden tussen Europa en Azië — Bouwstenen voor een EU-strategie” — september 2018</i>	○ Hoewel dit strategisch document inzake duurzame, alomvattende en internationale op regels gebaseerde connectiviteit niet specifiek op China betrekking heeft, komt de duurzame connectiviteitsstrategie tussen Europa en Azië, en daarmee China, daarin wel aan bod. ○ 17 kernacties ○ De hoofddoelstellingen zijn: 1) bijdragen tot de ontwikkeling van vervoers-, energie- en digitale netwerken tussen Europa en Azië; 2) versterken van de partnerschappen met derde landen en -regio's en internationale organisaties in Azië; 3) versterken van de samenwerking op het gebied van onderwijs, onderzoek, innovatie, cultuur, sport en toerisme.
<i>EU-China — Een strategische visie — maart 2019</i>	○ Drie kerndoelstellingen: 1) de samenwerking met China uitdiepen om gedeelde belangen op mondiaal niveau te bevorderen op basis van helder omschreven belangen en beginselen; 2) proberen voor meer evenwicht en wederkerigheid te zorgen in economische betrekkingen; 3) zich aanpassen aan de veranderende economische realiteit haar eigen binnenlands beleid en industriële basis versterken. ○ 10 kernacties

Bron: Gezamenlijke mededelingen van de Commissie en de HV/VV, JOIN(2016) 30 final, JOIN(2018) 31 final en JOIN(2019) 5 final.

41 De drie bovengenoemde strategische documenten werden door de Raad besproken. De eerste twee documenten werden volledig goedgekeurd, net als de meeste voorstellen uit het laatste document (de strategische visie uit 2019).

42 Bij het opstellen van deze strategische documenten werden de diensten van de Commissie en de EDEO intern geraadpleegd. De externe raadpleging van de lidstaten vond plaats voordat de documenten werden goedgekeurd door de Raad, door middel van besprekingen in de relevante werkgroepen en comités van de Raad en bij nationale ondernemersorganisaties en politieke stichtingen. Volgens de diensten van de Commissie en de EDEO was er echter geen specifiek raadplegingsproces tussen de lidstaten en externe belanghebbenden betreffende de strategische visie inzake de betrekkingen tussen de EU en China uit 2019 vanwege de noodzaak om snel en coherent te reageren. In plaats daarvan werden er met deze belanghebbenden uitvoerige besprekingen over China gevoerd gedurende 2018 en 2019 waarmee ten volle rekening werd gehouden. De diensten van de Commissie en de EDEO merken op dat dit verklaart waarom de strategische visie uit 2019 positief werd ontvangen.

43 De strategische documenten bevatten 74 acties. In [bijlage VII](#) hebben we de respons van de EU ingedeeld in tien brede categorieën. Deze worden samengevat in [tabel 5](#):

Tabel 5 — Compilatie door de ERK van tien thematische categorieën voor de 74 acties

Categorieën	Aantal acties
A) Bevorderen van de EU-waarden, samen met de drie pijlers van de Verenigde Naties (VN) (mensenrechten, vrede en veiligheid, ontwikkeling)	7
B) Behoud van de eenheid van de EU	5
C) Wederkerigheid om de betrekkingen in evenwicht te brengen en voor een gelijk speelveld te zorgen	17
D) Voorkomen van verstorende effecten op de interne markt van de EU	2
E) Duurzame economische ontwikkeling en goed bestuur	16
F) Klimaatverandering tegengaan en het milieu beschermen	4
G) Wereldwijde volksgezondheidskwesties	1
H) Verdiepen van de betrekkingen op het gebied van vrede en veiligheid	10
I) Bevorderen van het begrip tussen culturen en samenwerking op het gebied van innovatie	4
J) Een bredere benadering van buitenlands beleid	8

Bron: ERK.

Afstemming van de respons op de risico's en kansen voor de EU

44 In dit gedeelte beschrijven we hoe de EU-acties aansluiten op de risico's en kansen die worden belicht in deel 4. We hebben de risico's en kansen ingedeeld in thematische categorieën (zie [tabel 5](#)), gekoppeld aan de 74 acties uit de drie strategische documenten (zie [bijlage VII](#)) en een compilatie opgesteld (zie [bijlage VIII](#)).

45 Uit onze analyse blijkt dat de acties in deze strategische documenten bijna alle risico's en kansen bestrijken, met uitzondering van drie risico's:

- R.6: het risico van een **gebrek aan coördinatie tussen infrastructuurprogramma's van de EU en China**, wat kan leiden tot lacunes in de infrastructuur voor connectiviteit of tot elkaar beconcurrerende of overlappende investeringsprojecten⁴¹;
- R.10: het risico van **negatieve effecten op de economie van de EU door schokken in haar toeleveringsketens** met belangrijke Chinese leveranciers;
- R.18: het risico van **negatieve effecten op de volksgezondheid door de toegenomen onderlinge verwevenheid in een geglobaliseerde wereld** (met inbegrip van Chinese transportroutes langs het BRI), waardoor ziekten zich sneller verspreiden.

46 Er zijn verschillende initiatieven ondernomen met betrekking tot wederkerigheid, een gelijk speelveld en het voorkomen van verstorende effecten op de interne markt van de EU (thematische categorieën C en D in [tabel 5](#)). In [tekstvak 7](#) wordt ter illustratie een specifieke lopende EU-actie weergegeven die deel uitmaakt van de strategische visie uit 2019.

⁴¹ Zie opmerking onder [tabel 2](#).

Tekstvak 7

Voorbeeld van lopende EU-actie met betrekking tot wederkerigheid en het voorkómen van verstorende effecten op de EU-markt

Onderhandeling van een bilaterale, brede investeringsovereenkomst (Comprehensive Agreement on Investment, CAI) met China

De EU streeft ernaar de openheid van de markt tussen de EU en China weer in balans te brengen, enkele belangrijke kwesties in verband met het gelijke speelveld aan te pakken en bilaterale investeringsovereenkomsten (BITs) tussen China en de lidstaten (zie paragraaf 64) te vervangen door één enkele CAI tussen de EU en China. De onderhandelingen werden in 2012 gestart en tijdens de 21e EU-China-top op 9 april 2019 verbonden de EU en China zich ertoe de nodige vorderingen te maken om de CAI in 2020 te kunnen sluiten.

Uitvoering van de strategie

47 Hieronder beschrijven we het proces aan de hand waarvan de EU-strategie inzake China wordt uitgevoerd, waarbij wordt ingegaan op twee belangrijke elementen: verantwoordelijkheden met betrekking tot de uitvoering en financiering⁴².

48 Van de in totaal 74 acties gaat het in 34 gevallen om EU-acties, in 38 gevallen om bilaterale acties die door zowel de EU als China moeten worden uitgevoerd en in 2 gevallen om acties die door China alleen moeten worden uitgevoerd. **De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze acties hangt af van het beleidsterrein in kwestie**, maar hiervoor zijn geen expliciete verantwoordelijkheden toegewezen. Zo houdt bij de Commissie DG MOVE toezicht op de respons met betrekking tot vervoer en is DG ENER verantwoordelijk voor de respons op het gebied van energie. Een dergelijke benadering van verantwoordelijkheden vereist meer coördinatie om acties met succes te kunnen uitvoeren.

⁴² C(2018) 7703 van 21.11.2018 – Mededeling van de Commissie, “Governance in the European Commission”.

49 De EU-strategie inzake China werd uitgevoerd zonder enige voorafgaande beoordeling van de EU-financiering die vereist was om de acties in het kader van deze strategie, d.w.z. die welke verband hielden met infrastructuur, uit te voeren en **er werd geen EU-financiering voor geormerkt**. Volgens de diensten van de Commissie en de EDEO bestaat noch de plicht, noch de noodzaak hiertoe en zij zijn, overeenkomstig de praktijk van andere strategische partners, van mening dat voor de meeste acties waarbij de EU en China betrokken zijn, gebruik wordt gemaakt van financiering uit bestaande EU-programma's.

50 Momenteel is **het niet mogelijk een overzicht te verkrijgen van de EU-middelen** die worden ingezet voor de uitvoering van de EU-strategie inzake China, ondanks het feit dat dergelijke uitgaven wel bestaan. Daarnaast kwamen we voorbeelden tegen van projecten die deel uitmaken van de Chinese investeringsstrategie en die vanuit de EU-begroting waren gefinancierd. Deze projecten waren primair bedoeld om een bijdrage te leveren aan de doelstellingen van de beleidsprogramma's van de EU, maar kwamen ook ten goede aan de Chinese investeringsstrategie (zie [tekstvak 8](#)).

Tekstvak 8

EU-financiering van de Chinese investeringsstrategie in Europa

Pelješac-brug in Kroatië

In 2017 heeft de Commissie een bedrag van 357 miljoen EUR aan cohesiebeleidsmiddelen toegewezen om 85 % van de kosten van de Pelješac-brug in Kroatië te dekken. Met dit project wordt beoogd het gebied in het zuiden rond Dubrovnik te verbinden met de rest van het vasteland van Kroatië. In 2018 gunden de Kroatische autoriteiten een groot bouwcontract voor deze brug⁴³ aan een Chinees consortium onder leiding van het staatsbedrijf China Road and Bridge Corporation, waarmee een project werd gefinancierd dat deel uitmaakt van de Chinese investeringsstrategie⁴⁴.

Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO)

De EU is de grootste donateur van de EBWO, een internationale financiële instelling. De EBWO is nauw betrokken geweest bij veel van de economieën in de BRI-corridors waar behoefte bestaat aan de ontwikkeling van infrastructuur ter ondersteuning van robuustere en duurzamere groei. China werd in 2016 aandeelhouder van de **EBWO** met als doel kansen te creëren voor investeringen in Oost-Europa, een regio die deel uitmaakt van de BRI-route⁴⁵.

51 De EU zet buiten de EU-begroting om ook verschillende financiële instrumenten in van de **Europese Investeringsbank (EIB)** en het **Europees Investeringsfonds (EIF)** ten gunste van de Chinese investeringsstrategie (zie [tekstvak 9](#)).

⁴³ Silk Road Briefing, “Chinese Contractors Winning Bid for EU Funded Pelješac Bridge in Croatia Raises Eyebrows”, *Silk Road Briefing*, 10 mei 2018.

⁴⁴ Blockmans, S. en Hu., W., “Systemic rivalry and balancing interests: Chinese investment meets EU law on the Belt and Road”, *Centrum voor Europese Beleidsstudies (CEPS)*, maart 2019.

⁴⁵ Makocki, M., “China’s Road: into Eastern Europe”, *Instituut voor veiligheidsstudies van de Europese Unie (IVSEU)*, februari 2017.

Tekstvak 9

Inzet van financiële instrumenten van de EU ten gunste van de Chinese investeringsstrategie

Europese Investeringsbank (EIB)

De **EIB-groep** financiert projecten in China. In mei 2018 heeft de EIB een overeenkomst inzake klimaatgerelateerde investeringen ondertekend met China Exim Bank (300 miljoen EUR). Hiermee werd de financiering beoogd van projecten op het gebied van water, riolering, energie en vervoer⁴⁶.

Europees Investeringsfonds (EIF)

Om synergieën tot stand te brengen tussen het Chinese BRI en het “plan-Juncker”, hebben het **EIF** en het Zijderoutefonds (een investeringsfonds van de Chinese staat voor landen die deel uitmaken van het BRI) in 2017 een MoU ondertekend voor de oprichting van een gezamenlijk beleggingsfonds van China en de EU dat naar verwachting voor een bedrag van 500 miljoen EUR aan investeringen zal ondersteunen⁴⁷ in bedrijven die internationaal kunnen uitbreiden. Het fonds richt zich onder meer op sectoren met grote grensoverschrijdende synergieën tussen China en het Westen⁴⁸.

Monitoring, verslaglegging en analyse van de strategie

52 De manier waarop acties zijn opgesteld, maakt het lastig om de vorderingen met betrekking tot hun uitvoering te monitoren. **54 % (40 acties)** is specifiek en voorziet in de verwezenlijking van omlijnde resultaten (“**specifieke acties**”). Er zijn **geen maatstaven voor de prestaties (bijv. indicatoren)** aan deze acties gekoppeld. De resterende **46 % (34 acties)** wordt algemeen omschreven, zonder **gerichte doelstellingen**, en de te leveren resultaten worden niet gespecificeerd (“**algemene acties**”).

⁴⁶ Europese Investeringsbank, “China Climate Eximbank Framework Loan”, *EIB*, 21 september 2017.

⁴⁷ Europees Investeringsfonds, “EIB Group cooperation with China to be strengthened with new EUR 500 million *Silk Road Fund equity investment initiative*”, *EIF*, 2 juni 2017.

⁴⁸ Europees Investeringsfonds, “First EU-China investment platform backed by the Juncker Plan”, *EIF*, 6 augustus 2018.

53 Volgens de diensten van de Commissie en de EDEO wordt de monitoring van de 74 acties regelmatig uitgevoerd door hun respectieve DG's. **We hebben voor slechts tien acties uit de strategische visie inzake de betrekkingen tussen de EU en China uit 2019 documentatie gevonden.**

54 Wat de verslaglegging betreft, kwam uit onze analyse naar voren dat er **geen sprake is van specifieke verslaglegging voor extern of intern gebruik met betrekking tot de drie belangrijkste strategische documenten**, met uitzondering van een aantal verwijzingen in de beheersverslagen die worden opgesteld door de diensten van de Commissie en de EDEO, zoals de jaarlijks beheersplannen (Annual Management Plans, AMP's) en de jaarlijkse activiteitenverslagen (JAV's).

55 We hebben enige informatie gevonden in de jaarlijkse beheers- en prestatieverslagen van de Commissie (Annual Management Performance Reports, AMPR's) over de uitvoering en analyse van de EU-strategie inzake China en merkten op dat de formulering van de strategische visie inzake de betrekkingen tussen de EU en China uit 2019 was gebaseerd op een analyse van een bestaande mededeling uit 2016 over de EU-strategie inzake China. Er is echter **geen specifieke analyse van de drie geplande strategieën**.

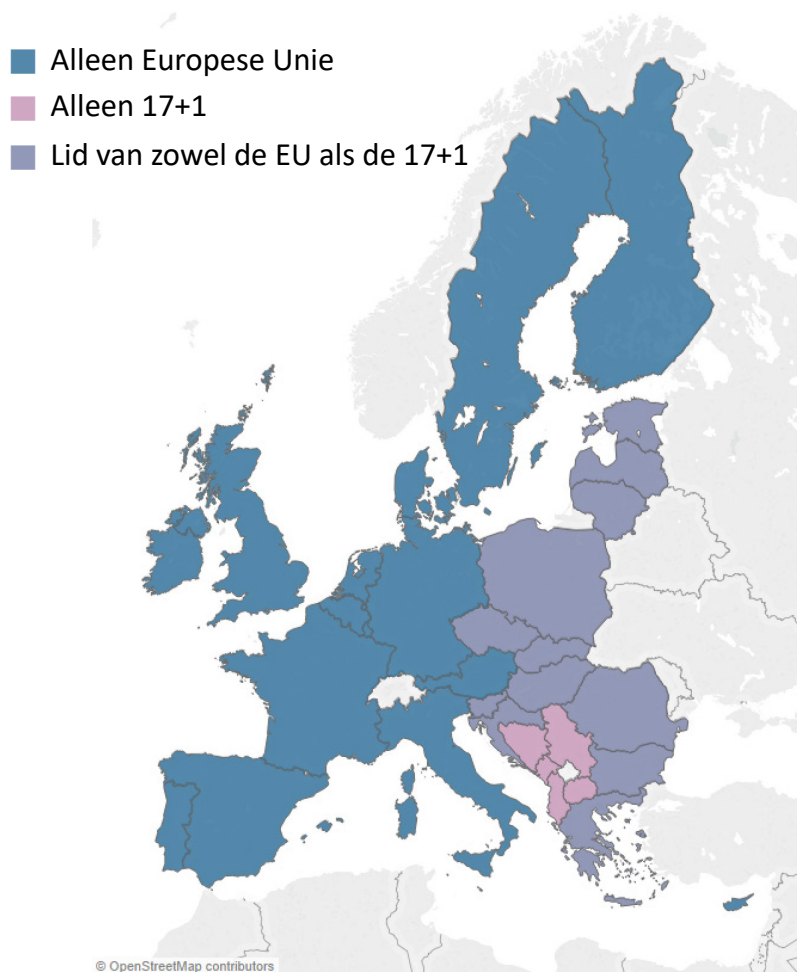
56 Deze benadering van de monitoring, verslaglegging en analyse van de 74 acties maakt het moeilijk om vast te stellen of met betrekking tot de uitdagingen in verband met de Chinese investeringsstrategie de risico's voldoende worden beperkt of de kansen volledig worden onderzocht (zie de paragrafen [29](#) to [32](#)).

Respons van de lidstaten

57 De lidstaten kunnen ook bilateraal met China samenwerken. Hiervan worden hieronder een paar voorbeelden gegeven.

58 China heeft een kader opgezet voor **samenwerking met 17 landen van Midden- en Oost-Europa (LMOE)** (zie [figuur 10](#)) — waarnaar meestal wordt verwezen als de "17+1" (eerder de "16+1") — **ter bevordering van de zakelijke en investeringsbetrekkingen**. Dit kader werd opgericht in Boedapest in 2012 als samenwerking tussen China en de 16 leden van de LMOE, waartoe landen behoren waar in het verleden communistische regimes aan de macht waren.

Figuur 10 — EU-lidstaten en de landen van de LMOE

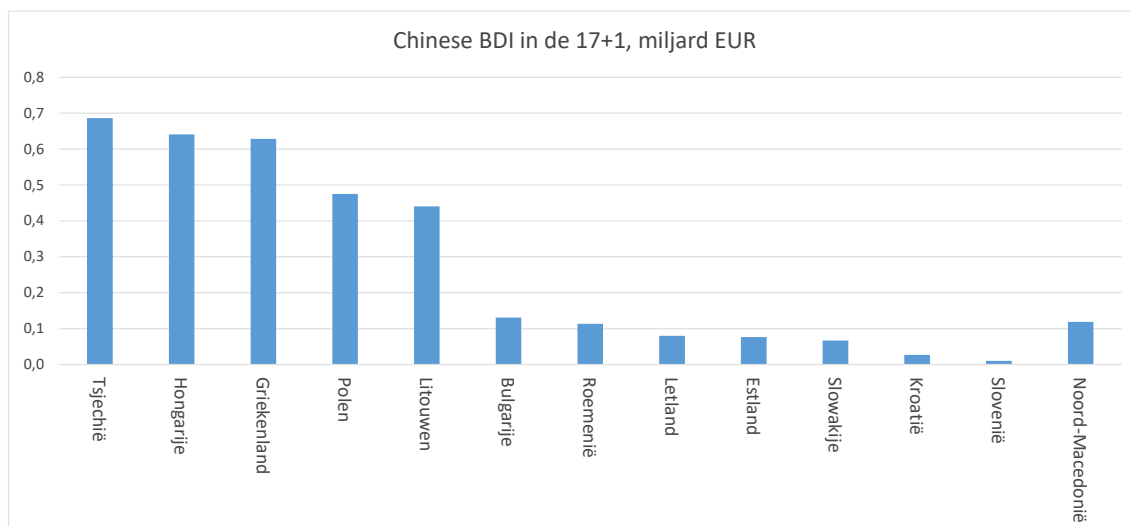
Bron: ERK, op basis van informatie van de Commissie, achtergrond kaart ©OpenStreetMap, bijdragers gelicentieerd op grond van de Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0-licentie (CC BY-SA).

59 Er zijn twaalf lidstaten die deel uitmaken van het 17+1-kader voor samenwerking. Ze hebben binnen dit kader bilaterale betrekkingen met China⁴⁹, wat een **risico** vormt **voor de cohesie van het EU-optreden**. Daarnaast **kan het 17+1-kader ook gevolgen hebben voor de uitvoering van EU-beleid op de Westelijke Balkan** aangezien vijf landen van het 17+1-kader Westelijke Balkan-landen zijn die de status van kandidaat-lidstaat of potentiële kandidaat-lidstaat hebben.

⁴⁹ *European Council on Foreign Relations (ECFR), "China's Investment in Influence: the Future of 16+1 Cooperation", december 2016.*

60 In de gegevensbank van Eurostat is te zien dat de 17+1-landen geen grote hoeveelheden Chinese BDI hebben aangetrokken (zie [figuur 11](#)). De investeringen zijn geconcentreerd in vijf lidstaten (Tsjechië, Griekenland, Hongarije, Litouwen en Polen). Van de 17+1-landen heeft Tsjechië het grootste bedrag aan investeringen uit China ontvangen, met een opgegeven BDI-voorraad van 686 miljoen EUR (0,3 % van de totale Chinese BDI-voorraad (aandelen) voor de EU).

Figuur 11 — Chinese BDI(-voorraden) in de LMOE aan het einde van 2017

Bron: BDI-statistieken van Eurostat.

61 De betrekkingen tussen de lidstaten en China, en hun samenwerking op bepaalde terreinen, worden geformaliseerd door middel van MoU's. Deze MoU's vormen een gemeenschappelijk **voornemen om gezamenlijke acties te ondernemen**, zonder **juridische verbintenissen**. Tot nu toe hebben **15 lidstaten een MoU met China ondertekend inzake aan BRI verwante investeringen en projecten** (zie [tabel 6](#)).

Tabel 6 — MoU's inzake het BRI tussen lidstaten en China

EU-lidstaat	Jaar van ondertekening MoU inzake het BRI
Bulgarije	2015
Tsjechië	2015
Hongarije	2015
Polen	2015
Roemenië	2015
Slowakije	2015
Letland	2016
Kroatië	2017
Estland	2017
Griekenland	2017
Litouwen	2017
Slovenië	2017
Malta	2018
Italië	2019
Luxemburg	2019

Bron: ERK, op basis van openbaar beschikbare informatie.

62 Lidstaten hebben ook andere MoU's ondertekend op allerlei terreinen, variërend van nucleaire samenwerking (samenwerking tussen het Franse New Areva en China National Nuclear Corporation, 2018)⁵⁰ tot de vorming van een “verband van zusterluchthavens” (China-Finland, 2016)⁵¹.

⁵⁰ World Nuclear News, “France and China enhance nuclear energy cooperation”, *World Nuclear News*, 10 januari 2018.

⁵¹ Ministerie van Buitenlandse Zaken Finland, “Joint Action Plan between China and Finland on Promoting the Future-oriented New-type Cooperative Partnership 2019-2023”, *UMFI*, april 2017, blz. 27.

63 Zoals wordt bepaald in een beschikking van de Raad⁵², moeten lidstaten de Commissie op de hoogte brengen van de overeenkomsten die zij aangaan met landen buiten de EU betreffende economische en industriële samenwerking, teneinde de samenhang tussen het nationale handelsbeleid en de gemeenschappelijk handelspolitiek van de EU te waarborgen. De Commissie geeft aan op het moment van deze analyse **niet op de hoogte te zijn gebracht van dergelijke door de lidstaten ondertekende MoU's**.

64 Een bilaterale investeringsovereenkomst (BIT) is een overeenkomst tussen twee landen inzake de **bevordering en bescherming van investeringen door investeerders** uit die respectieve landen op elkaars grondgebied. **Alle lidstaten, met uitzondering van Ierland, zijn BIT's aangegaan met China**. De meeste BIT's zijn vóór 2000 aangegaan. Die tussen Zweden en China, die in 1982 werd ondertekend, is de oudste⁵³. De EU is voornemens deze BIT's te vervangen door één CAI tussen de EU en China (zie [tekstvak 7](#)).

65 Binnen het onlangs goedgekeurde gemeenschappelijke EU-kader voor de screening van BDI met het oog op de veiligheid en de openbare orde⁵⁴ passen lidstaten hun **eigen nationale screeningmechanismen** toe⁵⁵. Deze mechanismen verschillen onderling aanzienlijk qua **reikwijdte** (analyse van BDI van binnen of buiten de EU, verschillende screeningdrempels, de sectoren anders dan defensie waarvoor wordt gescreend) en **ontwerp** (goedkeuring van BDI vooraf versus screening achteraf)⁵⁶. Sinds december 2019 hebben 14 lidstaten een mechanisme voor de screening van BDI opgezet, namelijk: Denemarken, Duitsland, Finland Frankrijk, Hongarije, Italië, Letland, Litouwen, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië en Spanje.

⁵² Beschikking 74/393/EEG van de Raad van 22 juli 1974 tot instelling van een procedure van overleg over de samenwerkingsovereenkomsten van de Lid-Statens met derde landen.

⁵³ Conferentie van de Verenigde Naties inzake handel en ontwikkeling, "International Investment Agreements Navigator (China)", *Investment Policy Hub*, 2019.

⁵⁴ Verordening (EU) 2019/452 van het Europees Parlement en de Raad van 19 maart 2019 tot vaststelling van een kader voor de screening van buitenlandse directe investeringen in de Unie, goedgekeurd op 19 maart 2019, van toepassing vanaf 11 oktober 2020.

⁵⁵ "List of screening mechanisms notified by Member States", *Screening of foreign direct investment*, nieuwsarchief Europese Commissie, 10 april 2019.

⁵⁶ "EU framework for FDI screening", briefing van de EPRS, januari 2018.

66 Diverse lidstaten hebben beleidsnota's gepubliceerd over hun betrekkingen met China, bijvoorbeeld:

- o mededeling van de Zweedse regering, "Approach to matters relating to China" (september 2019);
- o beleidsdocument "The Netherlands and China: a new balance" (mei 2019);
- o "Joint Action Plan between China and Finland on Promoting the Future-oriented New-type Cooperative Partnership 2019-2023" (januari 2019);
- o The China-Denmark Joint Work Programme (2017-2020) (mei 2017).

67 De respons op de meeste van de uitdagingen van de Chinese investeringsstrategie valt onder de bevoegdheden die worden uitgeoefend door zowel de EU-instellingen als de lidstaten (zie de paragrafen **33** en **34**). Diverse bronnen wijzen erop dat de lidstaten vaak overeenkomstig hun **eigen nationale belangen** bilaterale betrekkingen met China onderhouden en dat zij **de Commissie hiervan niet altijd** wanneer dat nodig is **op de hoogte brengen** of hierover met de Commissie **overleggen**⁵⁷. Als gevolg hiervan is het voor de EU-instellingen en lidstaten lastig om hun respons onderling af te stemmen.

⁵⁷ Bijv. onderzoeksdienst van het Europees Parlement (EPRS) (2019) Briefing: 'State of play of EU-China relations' for the European Parliament, and Poggetti, L., "Europe's search for a China strategy", *Mercator Institute for China Studies*, MERICS, 7 juni 2019.

6. Slotopmerkingen en uitdagingen

68 In dit gedeelte worden de slotopmerkingen over onze analyse gepresenteerd. Daarnaast wordt daarin gewezen op een aantal uitdagingen met betrekking tot het beheer van de EU-respons op de Chinese staatsgestuurde investeringsstrategie die we aantreffen tijdens onze analysewerkzaamheden. We hebben deze met de diensten van de Commissie en de EDEO besproken en waar nodig verwijzingen opgenomen naar hun standpunten.

69 China voert sinds de jaren 80 een “staatsgestuurde investeringsstrategie” ter bevordering van een sterke, exportgerichte economie. De twee belangrijkste pijlers van deze langetermijnstrategie zijn het BRI en de industriële strategie MIC 2025 die in respectievelijk 2013 en 2015 werden gelanceerd. Het BRI is de belangrijkste Chinese investeringsstrategie voor economische groei. Er wordt mee beoogd de Chinese invloed in het buitenland, ook in de EU, te vergroten. Er bestaat geen consensus onder deskundigen over de omvang en reikwijdte van dit initiatief. **Het BRI is een complex initiatief dat constant in ontwikkeling is, waardoor het voor beleidsmakers in de EU een “bewegend doel” is.**

70 De EU zet zich in om een **gelijk speelveld en wederkerigheid** te waarborgen **tussen de EU en China**. Staatsbedrijven maken echter deel uit van de Chinese investeringsstrategie en ontvangen financiering van de Chinese overheid. Op grond van de EU-regels zouden dergelijke subsidies, als deze zouden worden verstrekt door een lidstaat, worden aangemerkt als staatssteun. Dit verschil in behandeling kan de mededinging op de interne markt van de EU verstoren. Voorts is China wat buitenlandse investeringen betreft minder open dan de EU.

71 Het is niet mogelijk een nauwkeurig beeld te geven van de hoeveelheid Chinese investeringen in de EU die deel uitmaken van de Chinese investeringsstrategie (bijv. BRI en MIC 2025) omdat openbare informatie beperkt beschikbaar is. We maken daarom gebruik van openbaar beschikbare gegevens over de totale hoeveelheid Chinese buitenlandse investeringen in de EU om een analyse op hoog niveau uit te voeren. Uit onze analyse van deze gegevens blijkt dat de omvang van Chinese investeringen in de EU is gestegen — van 0,3 % van alle BDI in 1995 naar 3 % in 2018 — maar nog steeds relatief beperkt is. Uit de analyse blijkt ook dat **China tussen 2000 en 2019 heeft geïnvesteerd in strategisch belangrijke sectoren in de EU en dat meer dan de helft van de Chinese investeringen in de EU in deze periode werd gedaan door**

staatsbedrijven. Het was echter moeilijk om volledige en tijdige **gegevens te verkrijgen die een goed overzicht geven.**

Toekomstige uitdaging 1:

Hoe kunnen er vollediger en tijdiger gegevens en statistieken worden verschaft over investeringen die deel uitmaken van de Chinese investeringsstrategie in de EU om de beleidsvorming van de EU ten aanzien van China beter te onderbouwen?

72 Bij het opstellen en vaststellen van beleidsdocumenten inzake de betrekkingen tussen de EU en China, alsmede bij het uitvoeren van het daarin vervatte beleid beoordelen de diensten van de Commissie en de EDEO de relevante risico's en kansen. Wij vonden echter geen **geformaliseerde, alomvattende analyse van de risico's en kansen voor de EU van de Chinese investeringsstrategie.** Als onderdeel van onze analyse hebben we onze eigen lijst opgesteld van 18 risico's en 13 kansen die gepaard gaan met de Chinese investeringsstrategie.

Toekomstige uitdaging 2:

Hoe kan een geformaliseerde, alomvattende en actuele analyse van de risico's en kansen voor de EU worden uitgevoerd teneinde bij te dragen tot de aanpak van de diverse uitdagingen in verband met de Chinese investeringsstrategie? Een dergelijke analyse zou de systematische verzameling en monitoring omvatten van relevante gegevens en informatie over de waarschijnlijkheid van dergelijke risico's of kansen en de potentiële impact daarvan.

73 Zowel de EU als de lidstaten oefenen bevoegdheden uit op beleidsterreinen die verband houden met de respons van de EU op de Chinese investeringsstrategie. Op beleidsterreinen waarop een gecoördineerde EU-aanpak voordeel zou kunnen opleveren, houdt het feit dat **zowel de EU als de lidstaten bevoegdheden uitoefenen** in dat er meerdere besluitvormers zijn (d.w.z. EU-instellingen en nationale regeringen) met mogelijk uiteenlopende standpunten en benaderingen. Hierdoor **kan het lastig worden om de uitdagingen waarvoor de EU als geheel staat,** tijdig en gecoördineerd aan te pakken.

74 Beleidsmaatregelen voor de EU-strategie inzake China worden voorgesteld in **mededelingen** die de Commissie en de HV/VV gezamenlijk publiceren. Deze worden uitgevoerd door middel van interne wetgevingshandelingen (verordeningen of richtlijnen) van de EU, die moeten worden vastgesteld door de Raad en het Europees Parlement, of standpunten inzake het buitenlands beleid die worden ingenomen door de Raad. **Het nadeel van dit op consensus gebaseerde besluitvormingsproces is dat het risico bestaat dat de EU niet tijdig kan reageren op uitdagingen waarmee zij wordt geconfronteerd.**

75 De Commissie en de EDEO hebben drie belangrijke strategische documenten inzake de betrekkingen tussen de EU en China gepubliceerd die de respons van de EU bevatten op de Chinese investeringsstrategie (de EU-strategie ten aanzien van China uit 2016, de strategie inzake het verbinden van Europa en Azië uit 2018 en de strategische visie EU-China uit 2019). Hoewel dit strategisch document uit 2018 niet specifiek betrekking heeft op China, komt de duurzame connectiviteitsstrategie tussen Europa en Azië, en daarmee China, daarin wel aan bod. Uit onze analyse bleek dat de overgrote meerderheid van deze risico's wordt afgedekt door de diensten van de Commissie en de EDEO door middel van hun diverse beleidsinitiatieven en -maatregelen, **met uitzondering van drie risico's:**

- het risico van een **gebrek aan coördinatie tussen infrastructuurprogramma's van de EU en China**, wat kan leiden tot lacunes in de infrastructuur voor connectiviteit of tot elkaar beconcurrerende of overlappende investeringsprojecten. De diensten van de Commissie en de EDEO achten dit risico niet relevant vanwege de politieke realiteit;
- het risico van **negatieve effecten op de economie van de EU door schokken in haar toeleveringsketens** met belangrijke Chinese leveranciers;
- het risico van **negatieve effecten op de volksgezondheid door de toegenomen onderlinge verwevenheid in een geglobaliseerde wereld** (met inbegrip van Chinese transportroutes langs het BRI), waardoor ziekten zich sneller verspreiden.

Toekomstige uitdaging 3:

Hoe kan de uitvoering worden verbeterd van de 74 acties die zijn opgenomen in de EU-strategie inzake China, in het bijzonder die welke wederkerigheid bevorderen en versturende effecten op de interne markt van de EU voorkomen, en hoe kunnen de volgende risico's worden aangepakt: het ontstaan van lacunes in de connectiviteitsinfrastructuur of elkaar beconcurrerende of overlappende investeringsprojecten, schokken in toeleveringsketens en overdracht van ziekten?

76 De EU-strategie inzake China werd uitgevoerd zonder enige voorafgaande beoordeling van de EU-financiering die vereist was om de acties in het kader van deze strategie uit te voeren en er werd geen EU-financiering voor geoordeeld. Uit onze analyse blijkt dat **dergelijke uitgaven weliswaar worden gedaan, maar dat het lastig is om een overzicht te krijgen** van de EU-middelen die zijn uitgegeven en van de verschillende financiële instrumenten die hiervoor zijn ingezet. Voorts is er EU-financiering geweest waarmee projecten zijn gefinancierd die onder de Chinese investeringsstrategie in Europa vallen en die de huidige EU-strategie inzake China zou kunnen ondermijnen.

Toekomstige uitdaging 4:

Hoe kunnen EU-besluitvormers in staat worden gesteld de EU-strategie inzake China beter vast te stellen en te volgen door vooraf de EU-financiering te beoordelen die vereist is voor het uitvoeren van de acties ter bevordering van deze strategie, deze financiering te oormerken en een overzicht van de daarmee samenhangende uitgaven op te stellen?

77 De manier waarop de 74 acties zijn opgesteld, **maakt het lastig om de vorderingen met betrekking tot hun uitvoering te monitoren**. Duidelijkere doelstellingen, zodat bekend is wat voor elke actie moet worden bereikt en door wie en wanneer, en het meten van de vooruitgang ten opzichte van deze doelstellingen, zouden het gemakkelijker maken om de uitvoering van de acties te monitoren.

78 Volgens de diensten van de Commissie en de EDEO wordt de monitoring van deze acties regelmatig door hun respectieve DG's uitgevoerd. We hebben voor slechts tien acties uit de strategische visie inzake de betrekkingen tussen de EU en China uit 2019 documentatie gevonden. Voorts **vindt er geen specifieke verslaglegging plaats over de drie belangrijkste strategische documenten en is er geen specifieke analyse van de drie geplande strategieën**.

79 Deze benadering van de monitoring, verslaglegging en analyse van deze acties maakt het lastig met zekerheid vast te stellen of met betrekking tot de uitdagingen in verband met de Chinese investeringsstrategie de risico's voldoende worden beperkt en de kansen volledig worden benut.

Toekomstige uitdaging 5:

Hoe kan worden vastgesteld dat de uitdagingen in verband met de Chinese investeringsstrategie worden aangepakt door versterking van de regelingen voor de prestatiemeting, monitoring, verslaglegging en analyse van de EU-strategie inzake China?

80 De respons van de EU op de Chinese investeringsstrategie bestaat niet alleen uit initiatieven van EU-instellingen, maar ook uit individuele acties van de lidstaten ten opzichte van China. De individuele respons van de lidstaten op de Chinese investeringsstrategie komt tot uiting op vier terreinen:

- o MoU's;
- o BIT's;
- o nationale BDI-screening, en
- o beleidsnota's van de lidstaten over China.

81 Daarnaast heeft China een kader voor samenwerking opgezet met een groep van 17 LMOE (ook wel de "17+1" genoemd), waarvan er twaalf EU-lidstaten zijn en vijf kandidaat- of potentiële kandidaat-lidstaten van de Westelijke Balkan. **Aangezien deze landen binnen dit kader bilaterale betrekkingen hebben met China, kan het 17+1-samenwerkingskader gevolgen hebben voor de doeltreffende uitvoering van de EU-strategie voor de toetreding van de landen van de Westelijke Balkan.**

82 Diverse bronnen wijzen erop dat de lidstaten vaak overeenkomstig hun **eigen nationale belangen** bilaterale betrekkingen met China onderhouden en dat zij **de Commissie hiervan niet altijd** wanneer dat nodig is **op de hoogte brengen** of hierover met de Commissie **overleggen**. Zo hebben 15 lidstaten een MoU inzake het BRI ondertekend met China, maar was de Commissie op het moment van deze analyse niet op de hoogte gebracht van dergelijke MoU's. Als gevolg hiervan is het voor de EU-instellingen en -lidstaten lastig om hun respons onderling af te stemmen. Een dergelijke aanpak is niet bevorderlijk voor de economische macht van een collectief

optredende EU in haar betrekkingen met China, in tegenstelling tot afzonderlijk optredende lidstaten.

83 De strategische visie inzake de betrekkingen tussen de EU en China uit 2019 markeerde een accentverschuiving in de betrekkingen tussen de EU en China. In dit document werd China aangeduid als partner en als systemische rivaal. Een effectieve respons op deze geopolitieke verschuiving vereist dat **lidstaten samen met de EU-instellingen optreden als Unie**.

Toekomstige uitdaging 6:

Hoe kan de respons van de EU-instellingen en de lidstaten beter worden gecoördineerd door bevordering van de onderlinge uitwisseling van informatie over samenwerking tussen de EU en China?

Bijlagen

Bijlage I — Deskundigenpanel

<i>Naam</i>	<i>Functie</i>	<i>Organisatie</i>
Dr. Matt Ferchen	Hoofd Global China Research	MERICS
Mevr. Kristine Berzina	Senior Fellow	Alliance for Securing Democracy, German Marshall Fund (GMF)
Professor Jing Men	Baillet Latour Professor Betrekkingen tussen de EU en China, directeur van het EU-China Research Centre	College of Europe

Bijlage II — Definitie, doelstellingen, investeringen en financiering van het BRI

Definitie

Het BRI vormt een integrale pijler van de *Going Global-strategie* en draagt derhalve bij aan de *strategie Made in China 2025*. Er wordt mee beoogd de connectiviteit te verbeteren op vijf verschillende terreinen: beleid, infrastructuur, handel, deviezen en mensen. De grootste prioriteit is toegekend aan connectiviteitsinfrastructuur, met een nadruk op vervoer, energie en IT.

Door investeringen in infrastructuurprojecten wordt de connectiviteit tussen verschillende provincies, landen en regio's verbeterd, hetgeen uiteindelijk de handel vergemakkelijkt. De begunstigden zijn met name landen met een laag inkomen die meer potentieel hebben om snel te groeien en nieuwe bestemmingen te worden voor Chinese investeringen en export.

De belangrijkste onderliggende veronderstelling van het BRI is dat een betere handelsinfrastructuur leidt tot lagere vervoerskosten. Dit zal een positieve impact hebben op de internationale handel. Volgens een studie zou een potentiële vermindering van deze kosten met 50 % de handel in Azië en Europa respectievelijk met 3 % en 6 % doen toenemen⁵⁸.

Doelstellingen

- China in staat stellen zijn overmatige productiecapaciteit te gebruiken en zijn deviezenreserves te investeren in projecten op het gebied van connectiviteit;
- de internationalisering van de yuan/renminbi bevorderen, waardoor deze beter kan concurreren met andere mondiale valuta's;
- de Chinese energievoorziening veiligstellen door de diversifiëring van zijn energieleveranciers;

⁵⁸ Garcia-Herrero, Al. en Xu, J., "China's Belt and Road Initiative: Can Europe Expect Trade Gains?", *Bruegel Working Paper*, Issue 5, 2016, blz. 7.

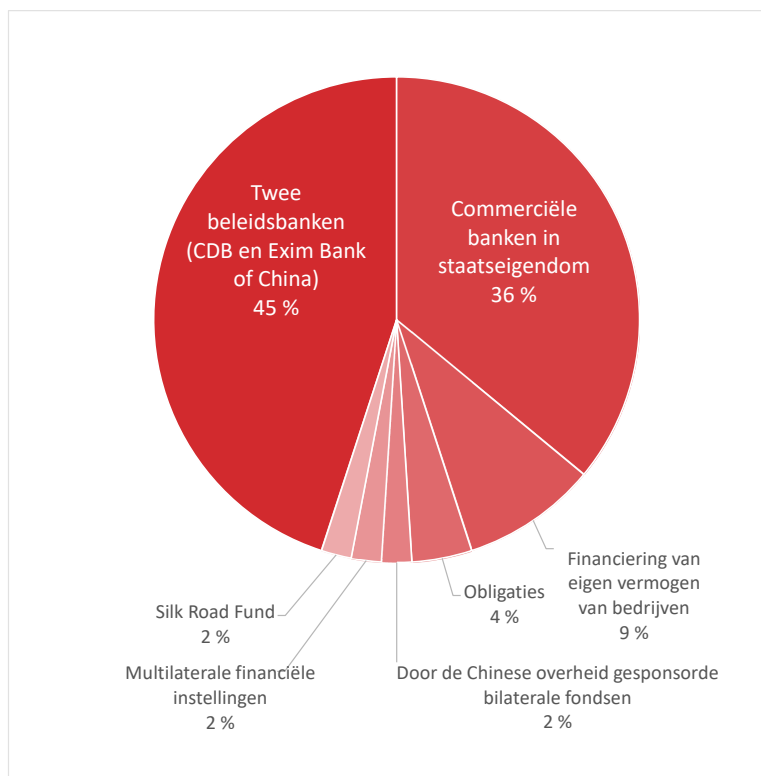
- o de Chinese industrie naar een hoger niveau tillen met behulp van de moderne technologie die wordt overgedragen door de landen die Chinese investeringen ontvangen, en tegelijkertijd de Chinese normen exporteren. Door de export te verhogen wordt met het BRI beoogd de aanvaarding van Chinese normen te bevorderen⁵⁹. Een voorbeeld van deze normen zijn de mobiele telefoons die worden vervaardigd door *Huawei*, een leider op het gebied van 5G-technologie;
- o China steunen bij het versterken van zijn politieke en strategische macht en tegelijkertijd trachten vriendelijke en vreedzame betrekkingen te onderhouden met zijn buurlanden.

Investerings en financiering

Het BRI wordt grotendeels gefinancierd door de Chinese staat. Eind 2018 bedroeg de financiering naar schatting meer dan 750 miljard USD. Dit bedrag is vastgesteld op basis van verschillende bronnen (zie [figuur 12](#)). De meeste instrumenten zijn eigendom van de staat of worden nationaal gefinancierd. Deze bronnen verstrekken concessionele leningen, een van de meer riskante aspecten van het BRI, omdat de financiering naar landen gaat met een lage overheidsrating. Dit kan derhalve aanleiding geven tot situaties waarin de infrastructuur die is gebouwd met de geïnvesteerde middelen, in sommige gevallen infrastructuur van nationaal of strategisch belang, bij wanbetaling wordt overgedragen aan Chinese crediteuren, hetgeen met name gebeurt in opkomende en ontwikkelingslanden.

⁵⁹ Cai P., “Understanding China’s Belt and Road Initiative”, *Lowy Institute for International Policy*, maart 2017, blz. 9.

Figuur 12 — De bronnen van financiering ter ondersteuning van BRI-projecten

Bron: He A., "The Belt and Road Initiative: Motivations, Financing, Expansion and Challenges of Xi's Ever-expanding Strategy" *CIGI Papers*, nr. 225, Centre for International Governance Innovation, september 2019.

De meeste van deze leningen lopen via staatsbedrijven. Bij deze uitvoeringsmethode hoeft het eigendom van de infrastructuur niet te worden overgenomen, wat effectiever en efficiënter is omdat het beheer en de exploitatie van de ondernemingen in het buitenland ongewijzigd kunnen blijven. Daarom worden de Chinese investeringen in het kader van het BRI grotendeels uitgevoerd door middel van fusies en overnames van ondernemingen, in plaats van via greenfield-investeringen.

Uit studies blijken geraamde stijgingen van de totale handel (2,8 %, en 9,7 % voor de economieën in de BRI-corridors)⁶⁰, buitenlandse investeringen (4,97 % van de totale BDI voor de economieën in de BRI-corridors)⁶¹ en het wereldwijde bbp (0,7 % tot 2,9 %)⁶².

⁶⁰ Wereldbank, "Belt and Road Economics: Opportunities and Risks of Transport Corridors", hoofdvorslag (in het Engels), *Wereldbankgroep*, Washington DC 2019, blz. 5.

⁶¹ Ibid., blz. 55.

⁶² Ibid., blz. 5.

Bijlage III — Beperkingen van BDI-statistieken

De door Eurostat samengestelde BDI-statistieken hebben de volgende beperkingen:

- 1) buitenlandse investeringen worden niet meegenomen als de investeerder minder dan 10 % van het stemrecht van een onderneming heeft. Dergelijke investeringen worden geclassificeerd als portefeuillebeleggingen (portfolio investments, PI's) en het is niet mogelijk de verblijfplaats (of nationaliteit) van deze investeerders te achterhalen;
- 2) de gegevens tonen niet aan of er andere vormen van invloed worden uitgeoefend op het beheer en de exploitatie van bedrijven, zoals vertegenwoordiging in de raad van bestuur of een rol in het beleidsvormingsproces, andere contractuele redenen of leveringen van essentiële technologie;
- 3) als gebruik wordt gemaakt van SPE's, zijn de herkomst van de uiteindelijke eigenaar en eventuele verschillen in de opgaven van inkomende en uitgaande investeringsstromen niet zichtbaar. DG TRADE heeft gerapporteerd dat in 2016, op geaggregeerd niveau, 64 % van de inkomende BDI werd via SPE's verloopt, wat problemen oplevert wanneer BDI-statistieken worden gebruikt om buitenlandse investeringen te monitoren;
- 4) DG TRADE heeft verder geoordeeld dat er, wanneer bilaterale BDI worden gebruikt om de kwaliteit te analyseren van gegevens over buitenlandse investeringen, nationale opgaven uit de EU bestaan van de binnenlandse activa die in handen zijn van buitenlanders en opgaven uit andere landen van de activa die in Europa worden aangehouden. Deze twee opgaven komen meestal niet overeen⁶³.

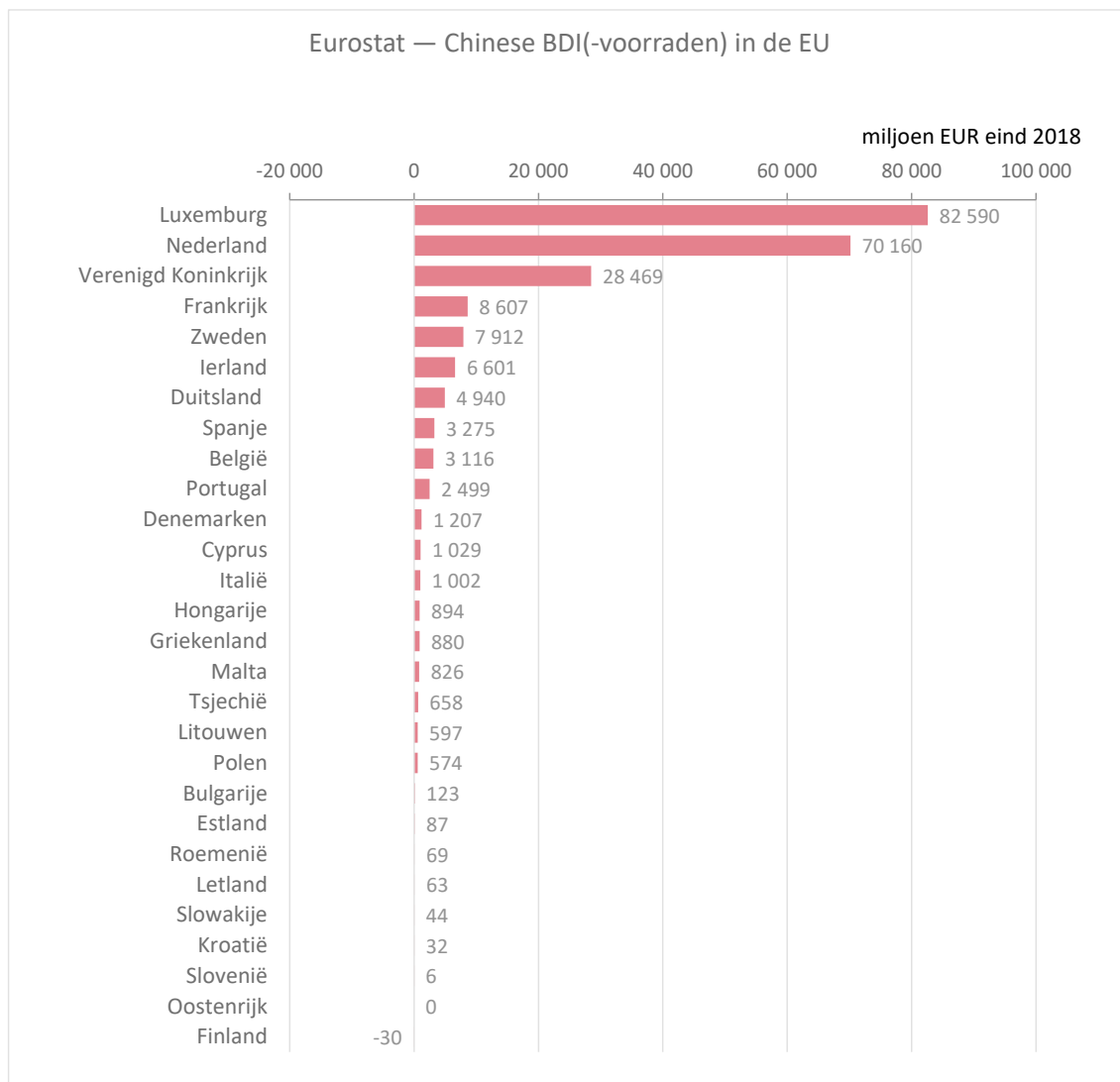
Eurostat stelt een platform beschikbaar voor de uitwisseling van vertrouwelijke bedrijfsgegevens tussen de EU-lidstaten teneinde de kwaliteit van BDI-statistieken te verbeteren. In samenwerking met de Europese Centrale Bank (ECB) organiseert Eurostat ook kwartaalbijeenkomsten waaraan lidstaten met aanzienlijke bilaterale verschillen kunnen deelnemen om hun gegevens te verbeteren.

Eurostat analyseert momenteel of het mogelijk is BDI-gegevens te ontwikkelen die aangeven in welk land de uiteindelijke investeerder ingezet is, evenals het land waar de onderneming die de investering uiteindelijk ontvangt (uiteindelijke ontvangstland) ingezet is.

⁶³ Werkdocument van de diensten van de Commissie, SWD(2019) 108 final, supra voetnoot 29, blz. 68 en 71.

Bijlage IV — Overzicht van Chinese investeringen in de EU: BDI(-voorraden)

Figuur 13 — Chinese BDI(-voorraden) in de EU volgens gegevens van Eurostat

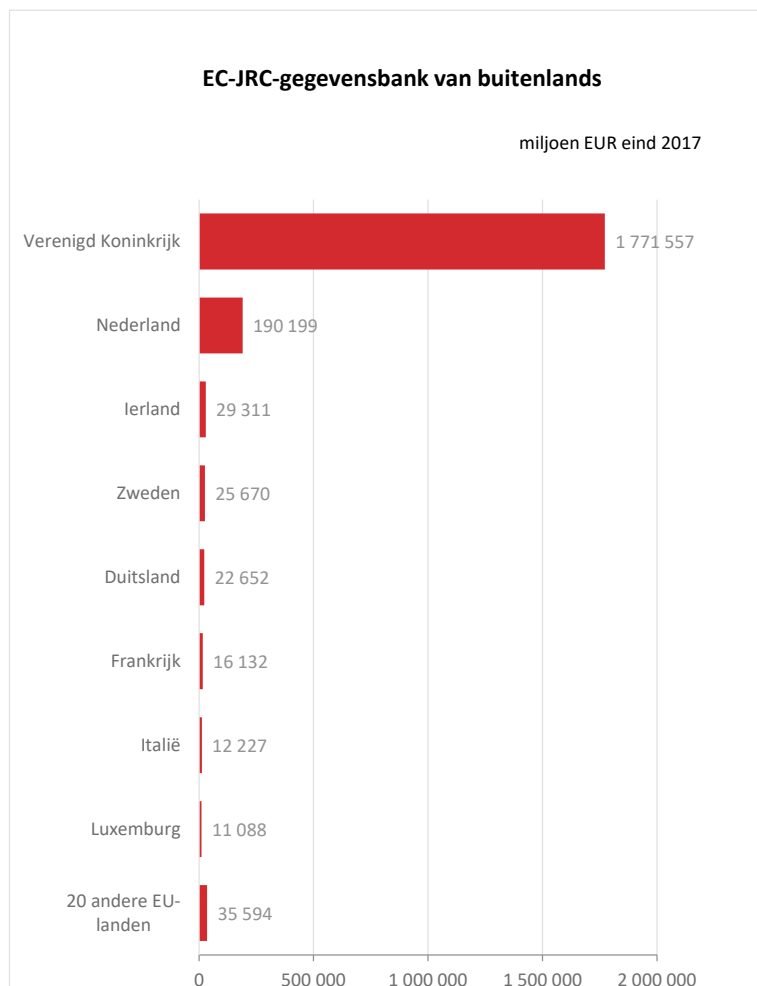

NB: Dit cijfer omvat Hongkong.

Bron: Gegevensbank Eurostat, de meest recente beschikbare gegevens zijn van eind 2018.

Bijlage V — Overzicht van Chinese investeringen in de EU: buitenlands eigendom

Figuur 14 — Activa van ondernemingen in de EU onder zeggenschap van Chinese investeerders volgens de EC-JRC-gegevensbank van buitenlands eigendom

Opmerking 1: “20 andere EU-landen”: België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Estland, Finland, Griekenland, Hongarije, Kroatië, Letland, Litouwen, Malta, Oostenrijk, Polen, Portugal, Tsjechië, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje.

Opmerking 2: **Figuur 14** toont de totale activa van bedrijven in de EU die onder controle staan van Chinese investeerders, wat kan afwijken van de deelnemingen in handen van Chinese investeerders (die worden afgemeten aan het percentage aandelen in eigendom, vermenigvuldigd met de totale activa). Zoals omschreven door DG TRADE, wordt de zeggenschap over een onderneming gedefinieerd als de eigendom van ten minste 50,01 % van de aandelen ervan; “zeggenschap” houdt dan ook geen eigendom van 100 % van het kapitaal in. Deze gegevens zijn opgesteld met gebruikmaking van niet-geconsolideerde en geconsolideerde rekeningen van de ondernemingen (al naar gelang de beschikbaarheid van de gegevens). Voor nadere informatie wordt verwezen naar Gregori W., Nardo M., Ndacyayisenga N., Rancan M., Foreign Investment in the EU, The FOWN dataset, EUR 29885 EN, Publications Office of the European Union.

Bron: EC-JRC-gegevensbank van buitenlands eigendom, de meest recente beschikbare gegevens zijn van eind 2017.

Bijlage VI — Compilatie door de ERK van risico's en kansen voor de EU die voortvloeien uit de Chinese investeringsstrategie

RISICO'S

Nummer R + Type risico	Overzicht van externe risico's	Gegevens en informatie die nodig zijn om het risico te begrijpen/beoordelen	Voorbeelden van bronnen voor de compilatie van de risico's
R.1 Politiek	Risico dat Chinese investeringen in de EU die betrekking hebben op gevoelige/strategische activa, negatieve gevolgen hebben voor de veiligheid en openbare orde	Gegevens en informatie over de gevoelige/strategische activa van lidstaten	Minghao, Z., "The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations", The International Spectator, The International Spectator, blz. 114, oktober 2016; Conrad, B. en Kostka, G., "Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?", blz. 647, februari 2017
R.2 Politiek	Risico dat afzonderlijke lidstaten memoranda van overeenstemming (MoU's) ondertekenen met China inzake samenwerking in het kader van het "gordel- en wegininitiatief" (BRI), waardoor de eenheid van de EU kan worden ondermijnd	Gegevens en informatie over de MoU's die lidstaten ondertekenen met China inzake het BRI	Casarini, N., "When All Roads Lead to Beijing. Assessing China's New Silk Road and its Implications for Europe", The International Spectator, blz. 105, november 2016
R.3 Politiek	Risico dat projecten in het kader van het "gordel- en wegininitiatief" (BRI) bijdragen tot een verzwakking van het eigendom van/de controle van lidstaten over essentiële infrastructuur van nationaal of strategisch belang, hetgeen geopolitieke consequenties kan hebben voor de economische banden van de EU met andere partnerlanden	Zie R.1 en R.2, alsmede gegevens en informatie over eigendom van essentiële infrastructuur via investeringen.	Conrad, B. en Kostka, G., "Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?", Energy Policy, blz. 646-647, februari 2017
R.4 Politiek	Risico dat het grensoverschrijdend gebruik van connectiviteitsinfrastructuur met behulp van Chinese investeringen wordt uitgebuit door transnationale georganiseerde misdaad/mensenhandelaren	Studies naar de effectiviteit en beveiliging van connectiviteitsmechanismen en misdaad	The Global Initiative Against Transnational Organized Crime, "Dialogue on Organized Crime and Development – Conference Report", blz. 2-3, februari 2019

Nummer R + Type risico	Overzicht van externe risico's	Gegevens en informatie die nodig zijn om het risico te begrijpen/beoordelen	Voorbeelden van bronnen voor de compilatie van de risico's
R.5 Economisch	Risico van een gebrek aan wederkerigheid en oneerlijk economisch voordeel voor Chinese bedrijven ten opzichte van bedrijven uit de EU vanwege een ongelijk speelveld en/of WTO-regels.	Studies over het economische concurrentievoordeel van Chinese bedrijven (ten opzichte van EU-bedrijven) op de EU-markt en op internationale markten	European Parliament DG for Internal Policies, Research for TRAN Committee: "The new Silk Route — opportunities and challenges for EU transport", blz. 71 en 79, januari 2018; Conrad, B. en Kostka, G., "Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?", Energy Policy, blz. 646, februari 2017
R.6 Economisch	Gebrek aan coördinatie tussen infrastructuurprogramma's van de EU en China, wat kan leiden tot lacunes in de infrastructuur voor connectiviteit of tot elkaar beconcurrerende of overlappende investeringsprojecten.	Gegevens en informatie of studies over de coördinatie, overlappingen en synergieën tussen het BRI en programma's van de EU op het gebied van connectiviteit, bijv. het gebruik van vervoersinfrastructuur in de EU-corridors door Chinese gebruikers	European Parliament DG for Internal Policies, "Research for TRAN Committee: "The new Silk Route — opportunities and challenges for EU transport", blz. 64-72, 84-85, januari 2018
R.7 Economisch	Risico dat Chinese investeringen of leningen in Europa leiden tot faillissementen, doordat ondoordachte projecten worden gefinancierd door Chinese staatsbanken of Chinese staatsbedrijven, waardoor onbeheersbare schulden ontstaan in de EU en in ontwikkelingslanden. Als Chinese financieringsbronnen projecten overnemen waarover in eerste instantie was onderhandeld met internationale of EU-kredietinstellingen (die gunstigere voorwaarden boden), kan dit aanleiding geven tot een toename van het aantal gevallen waarin infrastructuur van nationaal of strategisch belang aan Chinese crediteuren wordt overgedragen in het geval van wanbetaling	Gegevens en informatie of studies over falende projecten en/of ondernemingen die worden gefinancierd door Chinese investeringen in de EU en/of in ontwikkelingslanden	OESO, "China's Belt and Road Initiative in the Global Trade, Investment and Finance Landscape", blz. 21 & 29, OECD Business and Finance Outlook 2018.
R.8 Economisch	Risico dat het concurrentievermogen van de EU op de lange termijn en de door concurrentie gedreven dynamiek van wereldwijde innovatie negatief worden beïnvloed door de gedwongen overdracht van technologie aan China via buitenlandse investeringen	Gegevens en informatie of studies over de overdracht van EU-technologie aan China	Minghao, Z., "The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations", The International Spectator, The International Spectator, blz. 114, oktober 2016; Conrad, B. en Kostka, G., "Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?", Energy Policy, februari 2017, blz. 646

Nummer R + Type risico	Overzicht van externe risico's	Gegevens en informatie die nodig zijn om het risico te begrijpen/beoordelen	Voorbeelden van bronnen voor de compilatie van de risico's
R.9 Economisch	Risico van invoer door de EU van goederen uit China met een prijs die onder de productiekosten ligt	Gegevens en informatie over het handelstekort tussen de EU en China	Casarini, N., "Is Europe to benefit from China's Belt and Road Initiative?", blz. 10, Istituto Affari Internazionali (IAI), oktober 2015
R.10 Economisch	Negatieve effecten op de economie van de EU door schokken in haar toeleveringsketens met belangrijke Chinese leveranciers	Gegevens over Europese afhankelijkheid en vervangbaarheid van Chinese leveranciers in toeleveringsketens buiten Europa, met inbegrip van studies van de ECB	Economisch Bulletin ECB, "Transmission of output shocks – the role of cross-border production chains", blz. 10-11, Issue 2 / 2016
R.11 Sociaal	Arbeids-/sociale rechten worden niet geëerbiedigd door Chinese bedrijven die betrokken zijn bij buitenlandse investeringen buiten de EU	Studies over de wetgeving inzake sociale rechten en de naleving hiervan en over de voordelen voor lokale werknemers van buitenlandse investeringen die buiten de EU worden gedaan door Chinese bedrijven	Minghao, Z., "The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations", The International Spectator, The International Spectator, blz. 115, oktober 2016
R.12 Technologisch	Risico dat het BRI niet in voldoende mate voldoet aan de EU-normen voor de regels inzake gegevensbeveiliging waardoor de EU kwetsbaar wordt voor cyberaanvallen (cybercriminaliteit of -spionage)	Studies over de naleving van de EU-regels inzake gegevensbeveiliging, en cyberaanvallen (of cybercriminaliteit of -spionage) in het algemeen	Hanemann, T., Huotari, M. en Kratz, A., "Chinese FDI in Europe: 2018 Trends and Impact of New Screening Policies", blz. 20, MERICS en Rhodium Group (RHG), maart 2019; Conrad, B. en Kostka, G., "Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?", Energy Policy, blz. 647, februari 2017
R.13 Technologisch	Risico dat Chinese investeringen niet voldoen aan de Europese/internationale normen (bijv. toepassing van "lagere" binnenlandse of "wereldwijd gangbare" normen), bijv. bij de bouw van grensoverschrijdende transportverbindingen. Een dergelijke niet-duurzame benadering kan tot gevolg hebben dat de positieve effecten van EU-normen op terreinen als handel en innovatie verloren gaan	Studies over de toepassing van, en discrepanties tussen, EU-/internationale normen en Chinese binnenlandse/"internationaal gangbare" normen bij transportverbindingen	OESO, "China's Belt and Road Initiative in the Global Trade, Investment and Finance Landscape", blz. 27, OECD Business and Finance Outlook 2018
R.14 Juridisch	Risico dat Chinese investeringen niet voldoen aan de EU-regelgeving inzake het witwassen van geld en andere financiële regelgeving, en een gebrek aan informatie over de uiteindelijke investeerder	Gegevens en informatie of studies over de mate waarin Chinese investeringen voldoen aan de EU-regelgeving inzake het witwassen van geld en andere financiële regelgeving	Hanemann, T., Huotari, M. en Kratz, A., "Chinese FDI in Europe: 2018 Trends and Impact of New Screening Policies", blz. 20, MERICS en Rhodium Group (RHG), maart 2019
R.15 Juridisch	Risico dat grote Chinese infrastructuurprojecten in de EU irregulier worden toegekend aan Chinese bedrijven die offertes met kunstmatig lage prijzen indienen (of worden gesteund door staatsfinanciering)	Gegevens en informatie of studies over corruptie bij de toekenning van infrastructuurprojecten (in de EU) en in voorkomend geval van Chinese bedrijven	Conrad, B. en Kostka, G., "Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?", Energy Policy, blz. 646-647, februari 2017

Nummer R + Type risico	Overzicht van externe risico's	Gegevens en informatie die nodig zijn om het risico te begrijpen/beoordelen	Voorbeelden van bronnen voor de compilatie van de risico's
R.16 Juridisch	Risico dat bij de invoer van Chinese goederen in de EU fraude wordt gepleegd met invoerrechten en btw, hetgeen gevolgen heeft voor de berekening van de eigen middelen	Gegevens en informatie of studies over de ontduiking van invoerrechten en btw op import in de EU uit China die gevolgen heeft voor de berekening van de eigen middelen	Jaarverslag ERK 2016-2018
R.17 milieu	Risico dat Chinese ondernemingen niet voldoen aan de EU- en internationale regelgevingsnormen (met inbegrip van milieueisen) wanneer zij deelnemen aan overheidsopdrachten in de EU of toetredingslanden (bijv. de effecten van Chinese investeringsprojecten op de Europese Green Deal)	Studies over de naleving van EU- en internationale regelgevingsnormen (met inbegrip van milieueisen en voorschriften met betrekking tot overheidsopdrachten) door Chinese bedrijven in de EU en toetredingslanden	"Belt and Road Economics – Opportunities and Risks of Transport Corridors", Wereldbankgroep, blz. 111-112
R.18 Milieu	Gevolgen voor de volksgezondheid door de toegenomen onderlinge verwevenheid in een geglobaliseerde wereld (met inbegrip van Chinese transportroutes langs het BRI), waardoor ziekten zich sneller verspreiden	Studies van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) over noodsituaties op het gebied van de volksgezondheid van internationaal belang	Tatem, A.J., Rogers, D.J. en Hay, S.I., "Global Transport Networks and Infectious Disease Spread", Advances in Parasitology, Public Health Emergency-collectie Elsevier, vol. 62, 2006

KANSEN

Nummer K + Type kans	Overzicht van externe kansen	Gegevens en informatie die nodig zijn om de kans te begrijpen/beoordelen	Voorbeelden van bronnen voor de compilatie van de kansen
K.1 Politiek	Kans dat Chinese investeringen in de EU gemeenschappelijke belangen bevorderen waardoor een stevige basis wordt gelegd voor de bilaterale betrekkingen tussen de EU en China en een partnerschap voor de lange termijn	Studies over de impact van Chinese investeringen waardoor een stevige basis ontstaat voor de bilaterale betrekkingen tussen de EU en China en een partnerschap voor de lange termijn	Conrad, B. en Kostka, G., "Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?", Energy Policy, februari 2017, blz. 646
K.2 Politiek	Kans dat Chinese investeringen en activiteiten bijdragen tot vrede en veiligheid (met inbegrip van de wereldwijde volksgezondheid) in de buurlanden van de EU en in ontwikkelingslanden	Studies over de impact van Chinese investeringen op de stabiliteit van de buurlanden van de EU en ontwikkelingslanden	Casarini, N., "Is Europe to benefit from China's Belt and Road Initiative?", blz. 10, Istituto Affari Internazionali (IAI), oktober 2015
K.3 Economisch	Kans voor de EU om samen te werken met China (onder meer via internationale multilaterale ontwikkelingsbanken) om de internationale kredietverleningscapaciteit in verschillende sectoren te vergroten en de economische groei in de lidstaten te bevorderen	Studies over sectoroverschrijdende internationale kredietverleningscapaciteiten en de effecten van Chinese investeringen op het creëren van financieringsbronnen (inclusief internationale banken) en op de economische groei in de lidstaten	Kamal, R. en Gallagher, K., "China Goes Global With Development Banks", Bretton Woods Project, april 2016
K.4 Economisch	Kans dat met de Chinese investeringen in buurlanden en ontwikkelingslanden een bijdrage wordt geleverd aan verwante EU-doelstellingen, met name door de verbetering van de economische groei in deze landen	Studies over de impact van Chinese investeringen op de EU-doelstellingen met betrekking tot buur- en ontwikkelingslanden, met name inzake het verbeteren van hun economische groei	Bijdrage van de Europese Commissie en de HV/VV aan de Europese Raad, "EU-China — Een strategische visie", JOIN(2019) 5 final, 12 maart 2019, blz. 4.
K.5 Economisch	Kans voor de EU om ervoor te zorgen dat de euro een sterkere munt wordt als een aanzienlijk deel van de Chinese deviezenreserves naar euro's wordt omgezet	Studies over de impact van Chinese investeringen op de re-/devaluatie van de euro	Casarini, N., "Is Europe to benefit from China's Belt and Road Initiative?", blz. 10, Istituto Affari Internazionali (IAI), oktober 2015
K.6 Economisch	Kans dat het BRI leidt tot meer handel door de connectiviteit te verbeteren en de kosten van handel terug te dringen, in de EU en in andere landen	Studies over de impact van Chinese investeringen op de kosten van handel en op de handelsbalans van de EU en andere landen	"Belt and Road Economics — Opportunities and Risks of Transport Corridors", Wereldbankgroep, blz. 5
K.7 Economisch	Kans die het BRI biedt voor verdere ontwikkeling van (commerciële) spoorwegen in de EU als alternatief voor zee- en luchtvervoer	Studies over de impact van het BRI op de verdere ontwikkeling van (commerciële) spoorwegen in de EU als alternatief voor zee- en luchtvervoer	European Parliament DG for Internal Policies, Research for TRAN Committee: "The new Silk Route — opportunities and challenges for EU transport", blz. 65 en 66, januari 2018

Nummer K + Type kans	Overzicht van externe kansen	Gegevens en informatie die nodig zijn om de kans te begrijpen/beoordelen	Voorbeelden van bronnen voor de compilatie van de kansen
K.8 Economisch	Kans dat het BRI de goederenstromen naar/vanuit de EU weer in evenwicht brengt	Studies over de impact van het BRI op goederenstromen naar/vanuit de EU	European Parliament DG for Internal Policies, Research for TRAN Committee: “The new Silk Route — opportunities and challenges for EU transport”, blz. 66 en 67, januari 2018
K.9 Economisch	Kans dat het BRI als prikkel fungeert om douaneregelingen te stroomlijnen teneinde de connectiviteit te verbeteren	Studies over de mate waarin het BRI bijdraagt aan het verbeteren en stroomlijnen van douaneregelingen	European Parliament DG for Internal Policies, Research for TRAN Committee: “The new Silk Route — opportunities and challenges for EU transport”, blz. 67, januari 2018
K.10 Economisch	Kans voor EU-bedrijven om spoorwegen, wegen en infrastructuur te bouwen in Centraal-Azië, waarbij de EU en China mogelijk onderling vaardigheden kunnen uitwisselen	Studies over de impact van Chinese investeringen in infrastructuur voor vervoersconnectiviteit in Centraal-Azië en de uitwisseling van vaardigheden tussen de EU en China	European Parliament DG for Internal Policies, Research for TRAN Committee: “The new Silk Route — opportunities and challenges for EU transport”, blz. 68, januari 2018
K.11 Economisch	Kans voor de EU om in contact te komen met de nieuwste technologie om haar technologische normen en capaciteiten te bevorderen op het gebied van de Digital4Development-strategie, zoals wordt beschreven in “Versterken van de banden tussen Europa en Azië — Bouwstenen voor een EU-strategie”	Studies over de impact van blootstelling aan Aziatische technologieën op de commerciële en veiligheidsgerelateerde activiteiten van de EU die verband houden met strategische digitale ontwikkeling	Europese Commissie, “Versterken van de banden tussen Europa en Azië — Bouwstenen voor een EU-strategie”, gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité, het Comité van de Regio's en de Europese Investeringsbank, JOIN(2018) 31 final, Brussel, 19 september 2018
K.12 Economisch	Kans voor de EU om de risico's van het (buitenlands) beleggingseigendom te diversifiëren zodat de potentiële afhankelijkheid van individuele landen wordt verminderd	Studies over de impact op de EU van de diversifiëring van het (buitenlands) beleggingseigendom en haar afhankelijkheden in dit opzicht	Conrad, B. en Kostka, G., “Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?”, Energy Policy, februari 2017, blz. 646
K.13 Economisch	EU-sectoren zoals het hoger onderwijs, onderzoek en creatieve/culturele sectoren profiteren van samenwerking en uitwisselingen met China	Verslagen over Horizon 2020 en Erasmus+	Hellkötter, K. & Ayoub, L., “Mapping the EU-China Cultural and Creative Landscape – Summarizing Report”, LSE maart 2014 voor de EU-China Policy Dialogues Support Facility II. Partners die aan dialoog deelnamen: DG EAC van de Europese Commissie en het Ministerie van Cultuur van de Volksrepubliek China

Bijlage VII — Acties die voortvloeien uit de EU-strategie ten opzichte van China

Elementen voor een nieuwe EU-strategie ten aanzien van China uit 2016

#	Actie	The ma	Type 1 A/S*	Type 2 U/B/C**
16.1	Het fundamentele uitgangspunt van de relatie van de EU met China is wederzijds voordeel in politiek en economisch opzicht.	C	G	B
16.2	De EU moet zich praktisch en pragmatisch opstellen in haar betrokkenheid bij China. Zij moet vasthouden aan haar principes en trouw blijven aan haar belangen en waarden. Haar betrokkenheid blijft gebaseerd op een positieve partnerschapsagenda in combinatie met constructieve omgang met verschillen.	A	G	U
16.3	De samenwerking tussen EU-lidstaten en China moet voldoen aan de wet- en regelgeving en het beleid van de EU.	B	S	U
16.4	De EU verwacht dat China verantwoordelijkheden op zich neemt die overeenstemmen met het profijt dat het land trekt van de op regels gebaseerde internationale orde.	E	G	C
16.5	De bevordering van mensenrechten blijft een essentieel onderdeel van de betrokkenheid van de EU bij China, waarbij het welzijn van burgers en de nakoming van internationale verplichtingen centraal staan. De EU zal China ter verantwoording roepen wat betreft de mensenrechtensituatie.	A	S	U
16.6	De EU bevestigt haar één-China-beleid.	J	S	U
16.7	De EU moet haar betrekkingen met Taiwan blijven ontwikkelen en de constructieve ontwikkeling van betrekkingen tussen China en Taiwan ondersteunen.	J	S	U
16.8	De EU moet de voortzetting van de toepassing van het "één land, twee systemen"-beginsel in Hongkong en Macau ondersteunen.	J	S	U
16.9	In het EU-beleid ten aanzien van China moet ten volle rekening worden gehouden met de nauwe betrekkingen tussen de EU en de VS en andere partners.	J	S	U
16.10	De EU moet de economische, ecologische en sociale hervormingen in China actief blijven ondersteunen en het land aanmoedigen over te schakelen op een opener, duurzamer en inclusiever groeimodel.	E	G	U
16.11	De EU streeft naar wederkerigheid en een gelijk speelveld met betrekking tot alle aspecten van haar handel en investeringen. Daartoe zal zij nauwlettender toezien op de toegang van Europese bedrijven tot de Chinese markt en O&O-programma's.	C	G	U
16.12	De EU streeft naar verdieping van en een nieuw evenwicht in de betrekkingen met China. De eerste prioriteit in dat verband is een brede investeringsovereenkomst.	C	S	B
16.13	De EU geeft veel prioriteit aan de snelle sluiting van een overeenkomst met China inzake geografische aanduidingen voor de bescherming van namen van levensmiddelen, volgens de strengste internationale normen.	C	S	B
16.14	De EU ontwikkelt een nieuwe generatie moderne, hoogwaardige handelsovereenkomsten en zou bredere ambities, zoals een diepe en brede vrijhandelsovereenkomst, kunnen overwegen indien de omstandigheden (inclusief de uitvoering door China van de noodzakelijke economische hervormingen) daarvoor geschikt zijn.	C	G	U
16.15	De EU verwacht van China aanzienlijke en controleerbare beperking van de industriële overcapaciteit, op basis van een duidelijk tijdschema en onafhankelijk toezicht.	D	S	C
16.16	De EU verheugt zich over productieve Chinese investeringen in Europa, mits zij voldoen aan de Europese wet- en regelgeving. In ruil daarvoor verwacht de EU betere markttoegang voor buitenlandse bedrijven in China en een gelijk speelveld voor bedrijven en investeerders. China moet het aantal beschermde sectoren en het aantal veiligheidstoetsingen zo veel mogelijk beperken.	C	G	B
16.17	De samenwerking met betrekking tot de rechtsstaat, de handhaving van mededingingswetgeving en normen, voorschriften en regelgeving in belangrijke sectoren moet worden opgevoerd.	C	G	B
16.18	Wederzijds voordelige samenwerking op het gebied van onderzoek en innovatie moet worden versterkt, waarbij moet worden gezorgd voor een gelijk speelveld.	I	G	B
16.19	Samenwerking op het gebied van de digitale economie kan zowel voor de EU als voor China voordelig zijn. Deze samenwerking zou de groei moeten stimuleren door middel van gemeenschappelijke normen en gezamenlijk onderzoek op basis van wederkerigheid.	C	G	B

16.20	De EU moet intensiever samenwerken met China wat betreft de bescherming en handhaving van intellectuele-eigendomsrechten. De EU moet streven naar versterking van maatregelen ter bestrijding van diefstal van intellectuele eigendom en bedrijfsgeheimen via de cyberruimte.	C	S	B
16.21	De EU moet het connectiviteitsplatform benutten als belangrijkste instrument voor de samenwerking met China om het Euraziatische continent via fysieke en digitale netwerken te verbinden voor een vlot verloop van de handel, investeringen en contacten tussen mensen.	E	S	B
16.22	Als voorwaarde voor samenwerking met China aan het Zijderouteproject moet worden gesteld dat China zijn belofte gestand doet om er een open platform van te maken waarbij marktrechts en internationale normen worden overgenomen om voor alle betrokkenen voordelen te genereren.	E	G	B
16.23	Contacten tussen mensen moeten worden verbreed en er moeten nieuwe initiatieven worden ontworpen om meer pluralisme aan te brengen in deze contacten. In alle onderdelen van de betrekkingen tussen de EU en China moet ruimte worden gemaakt voor contacten tussen mensen en de dialoog over mobiliteit en migratie moet worden versterkt.	I	S	B
16.24	De EU erkent dat China een grotere rol is gaan spelen in de internationale betrekkingen en het internationale bestuur, maar dit betekent ook dat China zich beter moet houden aan internationale regels en normen.	E	G	B
16.25	De EU moedigt China aan alle mogelijke diplomatieke en andere instrumenten te mobiliseren om veiligheid als een van de mondiale collectieve goederen te waarborgen, waaronder door betrokkenheid bij Afghanistan en Syrië.	H	G	B
16.26	De EU heeft belang bij de veiligheid in Azië en zal haar positieve bijdrage daaraan blijven versterken. Tegelijkertijd moedigt de EU China aan actief bij te dragen aan vrede en veiligheid in de nabuurschap van de EU, overeenkomstig internationale wetgeving.	H	G	B
16.27	De EU wenst behoud van de vrijheid van scheep- en luchtvaart in de Oost- en Zuid-Chinese Zee. Geschillen moeten op basis van de rechtsstaat op vreedzame wijze worden opgelost en eenzijdige provocaties moeten worden vermeden.	E	S	B
16.28	In de dialoog met China moet worden gezocht naar meer gemeenschappelijk draagvlak inzake ontwapening, non-proliferatie, terrorismebestrijding en de cyberruimte.	H	G	B
16.29	De EU moet ervoor zorgen dat zij een duidelijk beeld heeft van het Chinese defensie- en veiligheidsbeleid, zodat zij met kennis van zaken met China in contact kan treden.	H	G	B
16.30	Afrika biedt de beste mogelijkheden tot samenwerking tussen de EU en China op veiligheidsgebied, zowel op zee als aan land. De samenwerking ter bestrijding van piraterij in de Hoorn van Afrika moet worden voortgezet.	H	G	B
16.31	De EU moet mogelijkheden zoeken voor praktische samenwerking en coördinatie met China met betrekking tot capaciteitsopbouw en ondersteuning van Afrikaanse inspanningen op het gebied van vredeshandhaving, waarbij de aanwezige diplomatieke en veiligheidsinstrumenten van beide partijen ten volle moeten worden benut.	H	G	B
16.32	De EU en China hebben er allebei belang bij multilateralisme te ondersteunen. De EU moet samen met China werken aan de consolidatie van op regels gebaseerd mondiaal bestuur.	E	G	B
16.33	De EU moet streven naar een gemeenschappelijk platform met China inzake de belangrijkste G20-prioriteiten.	J	G	B
16.34	De EU moet China stimuleren krachtiger en actiever deel te nemen aan de WTO en multilaterale en plurilaterale handels- en investeringsinitiatieven en verantwoordelijkheden op zich te nemen die overeenstemmen met het profijt dat het land trekt van een open handelstelsel, en de ambitie van dergelijke initiatieven moet worden versterkt. De EU verwacht van China dat het een toetredingsaanbod voor een overeenkomst inzake overheidsopdrachten indient die in overeenstemming is met de omvang van de Chinese markt.	C	S	B
16.35	De EU moet nauwer met China samenwerken met betrekking tot rampenbeheersing, humanitaire crises en migratie.	H	G	B
16.36	De EU moet erop blijven hameren dat China voldoet aan zijn verplichtingen op grond van het internationaal recht en het recht inzake mensenrechten, zowel binnen China als daarbuiten, en moet op dit vlak samenwerken met China.	A	G	B
16.37	De EU en China moeten een versterkte dialoog over ontwikkeling opzetten.	J	S	B
16.38	De EU moet gebruik maken van China's toezegging om klimaatverandering aan te pakken door het partnerschap op dit vlak te versterken, zowel op bilateraal als multilateraal niveau.	F	G	B

16.39	Het milieu is voor China nu een belangrijke beleidsprioriteit, zoals is erkend in het meest recente Vijfjarenplan. De EU moet hierop voortbouwen om een positieve gemeenschappelijke agenda te ontwikkelen met betrekking tot onder andere de bestrijding van lucht-, water- en bodemvervuiling, de circulaire economie, duurzaam oceaangebeter en bestrijding van gevaren voor habitats en biodiversiteit.	F	S	B
16.40	De EU moet nauwer met China samenwerken bij het tegengaan van antimicrobiële resistentie.	G	S	B
16.41	Als we maximaal effect willen sorteren, moeten wij (van de kant van de EU) gezamenlijk een brede aanpak hanteren.	B	G	U
16.42	De lidstaten moeten overeengekomen EU-standpunten bekrachtigen in hun bilaterale betrekkingen met China; de diensten van de Commissie en de EDEO moeten ervoor zorgen dat lidstaten goed weten wanneer EU-belangen moeten worden gewaarborgd.	B	G	U
16.43	Tijdens jaarlijkse topontmoetingen en dialogen op hoog niveau moeten de doelstellingen en prioriteiten worden vastgesteld voor de uitvoering van de gemeenschappelijke strategische agenda. Op het niveau van hoge ambtenaren moeten jaarlijkse evaluaties van de samenwerkingsagenda EU-China 2020 plaatsvinden, waarover verslag moet worden uitgebracht tijdens de EU-China-top.	A	S	U
16.44	De EU zal samen met China de doeltreffendheid beoordelen van de vele gezamenlijke dialogen en waar nodig streven naar stroomlijning met de EU-prioriteiten.	A	G	B
16.45	De EU moet haar analysecapaciteit met betrekking tot China blijven opvoeren en in contact treden met toekomstige generaties Chinese leiders op alle vlakken.	I	G	B
16.46	De beschikbare EU-coördinatiemechanismen moeten [door de EU] actief worden gebruikt om het eensgezinde optreden van de EU te ondersteunen.	B	G	U
16.47	De uitvoering van de EU-strategie inzake China moet regelmatig worden geëvalueerd in de passende Raadsformaties. De EU moet bereid zijn haar aanpak aan te passen naargelang van veranderingen in de onderliggende hypothesen.	J	S	U

Versterken van de banden tussen Europa en Azië — Bouwstenen voor een EU-strategie, 2018

#	Actie	Thema	Type 1 A/S*	Type 2 U/B**
18.1	De Commissie zal een methode ontwikkelen voor het beoordelen van het niveau van duurzame connectiviteit in Europa en Azië, en het economische effect daarvan binnen de EU en haar regio's.	E	S	U
18.2	De Commissie zal de uitwisseling van gegevens voor douane- en digitale vervoerscorridors bevorderen en de risico's beoordelen.	H	S	U
18.3	De Commissie zal de onderhandelingen over een luchtvervoersovereenkomst met de Associatie van Zuidoost-Aziatische landen (ASEAN), Azerbeidzjan, Turkije en Qatar voortzetten, en bilaterale luchtvaartveiligheidsovereenkomsten met de Volksrepubliek China (China) en Japan ondertekenen.	C	S	B
18.4	De Commissie zal in internationale fora overeenkomsten bevorderen inzake het koolstofvrij maken van het vervoer, met name in de lucht- en zeevaartsector.	F	S	U
18.5	De Commissie zal de digitalisering en administratieve vereenvoudiging van het zeevervoer in Azië en de landen rond de Zwarte Zee bevorderen alsmede de Rotterdam-regels toepassen.	E	S	U
18.6	De Commissie zal de mogelijkheid onderzoeken om het mandaat van de coördinator(en) van de EU-TEN-T-corridor uit te breiden tot de uitbreidings- en nabuurschapsregio in het kader van de geplande herziening van de TEN-T-verordening die tegen 2023 moet worden afgerond.	E	S	U
18.7	De Commissie zal werken aan normen voor het ethisch gebruik van toekomstgerichte technologieën zoals kunstmatige intelligentie en volledig verantwoord onlinegedrag van overheden bevorderen.	A	S	U
18.8	De Commissie zal Erasmus- en Marie Skłodowska Curie-programma's in Azië verder bevorderen evenals daarmee verband houdende wederkerigheidsregelingen om meer mogelijkheden voor uitwisseling en mobiliteit te creëren.	I	S	U
18.9	De Commissie zal de samenwerking met de betrokken derde landen intensiveren, onder meer in het kader van het connectiviteitsplatform EU-China, ter bevordering van de digitale economie, efficiënte vervoersverbindingen en slimme, duurzame en veilige mobiliteit, op basis van de uitbreiding van het trans-Europees vervoersnet, en een gelijk speelveld bij investeringen bevorderen.	C	S	B
18.10	De Commissie zal duurzame connectiviteit ondersteunen in beleids- en ontwikkelingsdialogen met derde landen.	E	G	U
18.11	De Commissie zal de samenwerking met relevante regionale organisaties in Azië verdiepen en een proefproject opzetten voor regionale samenwerking op het gebied van connectiviteit voor Azië.	E	G	U
18.12	De Commissie zal samenwerken met Europese en internationale normalisatie-instellingen en hun nationale leden met het oog op een efficiënte en gezamenlijke ontwikkeling van de noodzakelijke technische normen, onder meer via gerichte technische bijstand en technische samenwerking.	E	G	U
18.13	De Commissie zal samenwerken met de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (VN/ECE) om het rechtsstelsel voor het goederenvervoer per spoor op het Euraziatische continent te harmoniseren, en samenwerken met de Intergouvernementele Organisatie voor het internationale spoorwegvervoer (OTIF) en de Organisatie voor samenwerking tussen spoorwegen (OSJD) om de toepassing van technische specificaties en veiligheidsbeheerkaders van de EU uit te breiden.	E	S	U
18.14	De Commissie (en indien passend de hoge vertegenwoordiger) zal investeringen voor Euro-Aziatische connectiviteit faciliteren door middel van investeringsfaciliteiten en garanties, waarbij Europese overheidsbanken (EIB, EBWO) en nationale banken en instellingen van de lidstaten) en internationale financiële instellingen betrokken zijn, overeenkomstig internationale normen en op basis van een gelijk speelveld.	C	G	U
18.15	De Commissie (en indien passend de hoge vertegenwoordiger) zal de samenwerking van de EU op investeringsgebied met de Aziatische Ontwikkelingsbank en de Aziatische Investeringsbank voor infrastructuur intensiveren.	E	S	U
18.16	De Commissie (en indien passend de hoge vertegenwoordiger) zal een bedrijfsadviesgroep voor Euro-Aziatische connectiviteit oprichten.	J	S	U
18.17	De Commissie (en indien passend de hoge vertegenwoordiger) zal aandringen op meer transparantie bij overheidsopdrachten met betrekking tot Euro-Aziatische infrastructuur, onder meer door een ruimere toetreding tot de WTO-overeenkomst inzake overheidsopdrachten en de normen van die overeenkomst toepassen, en het opzetten van speciale websites voor overheidsopdrachten steunen.	C	S	U

EU-China — Een strategische visie, 2019

#	Actie	Thema	Type 1 A/S*	Type 2 U/B**
19.1	De EU zal de samenwerking met China versterken om gedeelde verantwoordelijkheden binnen de drie de pijlers van de Verenigde Naties waar te maken: mensenrechten, vrede en veiligheid, en ontwikkeling.	A	G	B
19.2	Om de strijd tegen klimaatverandering beter te kunnen voeren, roept de EU China op zijn emissies vóór 2030 een halt toe te roepen, in lijn met de doelen van de Klimaatovereenkomst van Parijs.	F	S	B
19.3	De EU zal haar betrokkenheid bij China op het gebied van vrede en veiligheid verdiepen en daarbij voortbouwen op de positieve samenwerking bij het gezamenlijk alomvattend actieplan voor Iran (JCPOA).	H	G	B
19.4	Om haar belang bij stabiliteit, duurzame economische ontwikkeling en behoorlijk bestuur in partnerlanden veilig te stellen, zal de EU de bestaande bilaterale overeenkomsten en financiële instrumenten daadkrachtiger toepassen. Zij zal ook met China samenwerken om diezelfde beginselen toe te passen via de uitvoering van de EU-strategie inzake het verbinden van Europa en Azië.	E	S	B
19.5	Om tot een evenwichtiger economische relatie met meer wederkerigheid te komen, roept de EU China op om de toezeggingen die zij samen hebben gedaan, waar te maken. Daarbij gaat het om de hervorming van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), met name wat betreft subsidies en gedwongen technologieoverdrachten en om het sluiten van bilaterale overeenkomsten over investeringen tegen 2020, over geografische indicaties zo spoedig mogelijk en over de veiligheid van de luchtvaart de komende weken.	C	S	B
19.6	Om de wederkerigheid te bevorderen en overheidsopdrachten in China open te stellen, moeten het Europees Parlement en de Raad het internationale aanbestedingsinstrument vóór eind 2019 goedkeuren.	C	S	B
19.7	Om te waarborgen dat niet alleen de prijs, maar ook hoge arbeids- en milieunormen worden meegewogen, zal de Commissie tegen medio 2019 met een leidraad komen over de deelname van buitenlandse inschrijvers en goederen aan de EU-inkoopmarkt. De Commissie zal, samen met de lidstaten, vóór eind 2019 een overzicht maken van de uitvoering van het bestaande raamwerk om lacunes te inventariseren.	C	S	U
19.8	Om echt iets te doen aan de versturende effecten van staatsfinanciering op de interne markt en van het feit dat bedrijven in handen van buitenlandse overheden komen, zal de Commissie vóór eind 2019 in kaart brengen hoe de bestaande lacunes in EU-wetgeving kunnen worden gedicht.	D	S	U
19.9	Als bescherming tegen potentieel ernstige gevolgen voor de veiligheid van kritieke digitale infrastructuur moet er een gemeenschappelijke EU-benadering komen voor de beveiliging van 5G-netwerken. Als aanzet daartoe zal de Europese Commissie na de Europese Raad met een aanbeveling komen.	B	S	U
19.10	Buitenlandse investeringen in kritieke activa, technologie en infrastructuur kunnen veiligheidsrisico's met zich meebrengen. Om die op te sporen en het bewustzijn van deze risico's te vergroten, moeten de lidstaten zorgen voor snelle, onverkorte en effectieve uitvoering van de verordening over het screenen van buitenlandse directe investeringen.	H	S	U

Legenda: Zie voor de betekenis van de kleuren voor de acties en thema's *bijlage VIII*.

Thema's:

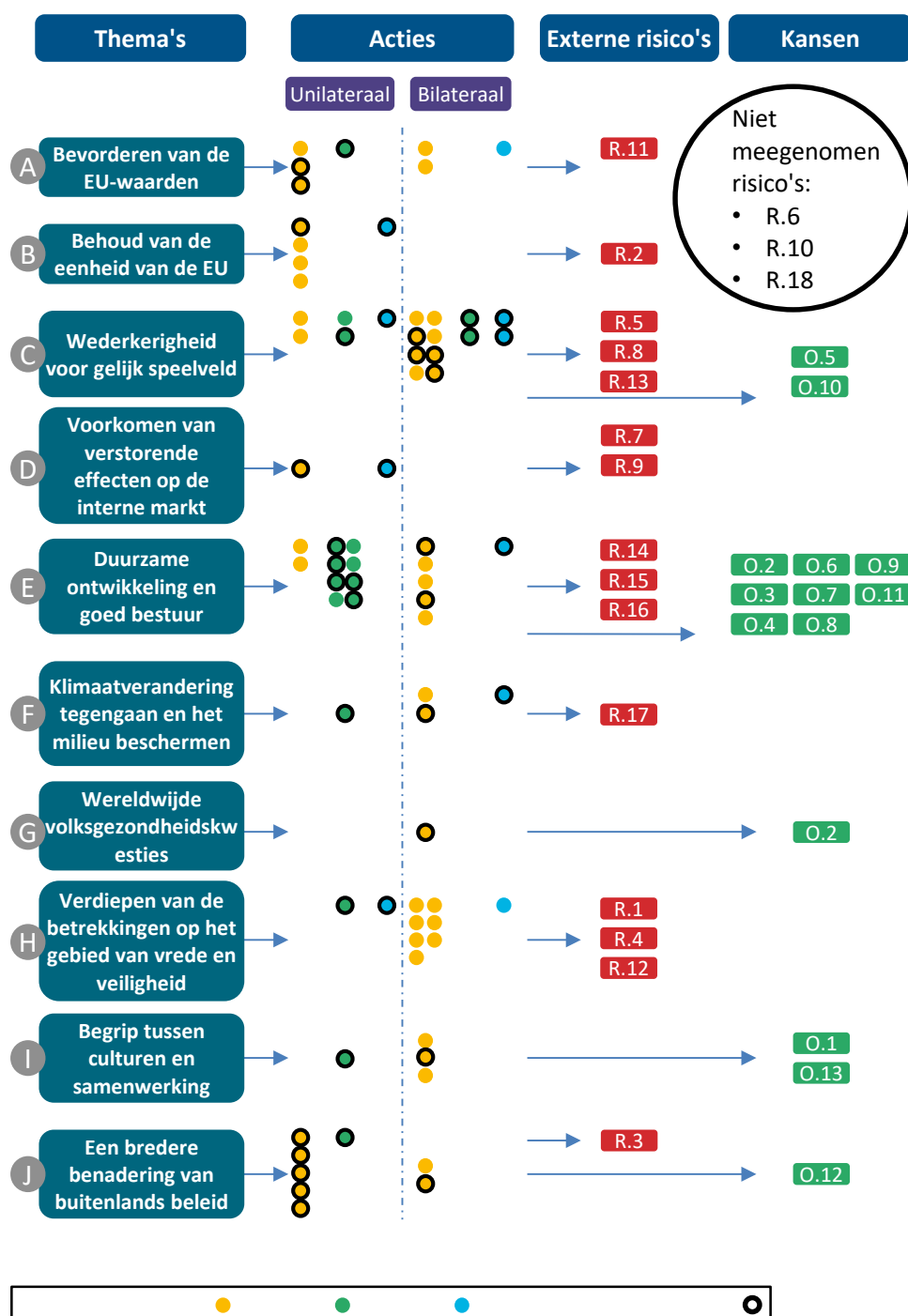
A) Bevorderen van EU-waarden alsmede drie pijlers van de Verenigde Naties (VN), B) Behoud van de eenheid van de EU, C) Wederkerigheid om de betrekkingen in evenwicht te brengen en voor een gelijk speelveld te zorgen, D) Voorkomen van versturende effecten op de interne markt van de EU, E) Duurzame economische ontwikkeling en goed bestuur, F) Klimaatverandering tegengaan en het milieu beschermen, G) Wereldwijde volksgezondheidskwesties, H) Verdiepen van de betrekkingen op het gebied van vrede en veiligheid, I) Bevorderen van het begrip tussen culturen en samenwerking op het gebied van innovatie, en J) Een bredere benadering van buitenlands beleid

Type 1(*): A: algemeen, S: specifiek

Type 2(**): U: unilateraal, B: bilateraal, C: China

Bijlage VIII — Terreinen waarop de EU reageert op de Chinese investeringsstrategie en afstemming op de risico's en kansen die hieruit voortvloeien

Figuur 15 — Compilatie door de ERK van acties in het kader van de EU-strategie inzake China

NB: Elk risico wordt vertegenwoordigd door een gekleurde stip. Bij de mappinganalyse zijn alleen externe risico's meegenomen. Bij de mappinganalyse zijn alle mogelijkheden meegenomen.

Bron: Analyse van de ERK.

Acroniemen en afkortingen

ADB: Aziatische Ontwikkelingsbank (Asian Development Bank)

AIIB: Aziatische Investeringsbank voor infrastructuur (Asian Infrastructure Investment Bank)

AMP: jaarlijks beheersplan (Annual Management Plan)

AMPR: jaarlijks beheers- en prestatieverslag (Annual Management and Performance Report)

Bbp: bruto binnenlands product

BDI: buitenlandse directe investeringen

BIT: bilaterale investeringsovereenkomst (Bilateral Investment Treaty)

BRI: Gordel- en wegininitiatief/Nieuwe Zijderoute (Belt and Road Initiative)

Btw: belasting over de toegevoegde waarde

CAI: brede investeringsovereenkomst (Comprehensive Agreement on Investment)

COSO: Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission

COVID-19: coronavirusziekte 2019

DG: directoraat-generaal

EBWO: Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling

EC: Europese Commissie

ECB: Europese Centrale Bank

EDEO: Europese Dienst voor extern optreden

EIF: Europees Investeringsfonds

EPRS: onderzoeksdienst van het Europees Parlement (European Parliamentary Research Service)

EU: Europese Unie

FTA: vrijhandelsovereenkomst (Free Trade Agreement)

G20: internationaal forum voor de regeringen en centrale banken van 19 landen en de EU

GMF: German Marshall Fund

GPA: overeenkomst inzake overheidsopdrachten (Agreement on Government Procurement)

HV/VV: hoge vertegenwoordiger van de EU voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (en vicevoorzitter van de Europese Commissie)

ICT: Informatie- en communicatietechnologie

IFI: internationale financiële instelling

IMF: Internationaal Monetair Fonds

IP: intellectueel eigendom (Intellectual Property)

JAV: jaarlijks activiteitenverslag

JRC: Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (Joint Research Centre)

LMOE: landen in Midden- en Oost-Europa

MERICS: Mercator Institute for China Studies

MFK: meerjarig financieel kader

MIC 2025: Made in China 2025 (strategie)

MoU: memorandum van overeenstemming (Memorandum of Understanding)

OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling

OSJD: organisatie voor samenwerking tussen spoorwegen

OTIF: (intergouvernementele) organisatie voor het internationale spoorwegvervoer

PHEIC: noodsituatie op het gebied van de volksgezondheid van internationaal belang (Public Health Emergency of International Concern)

PI: portefeuillebelegging (Portfolio Investment)

SOE: staatsbedrijf (State-Owned Enterprise)

SPE: voor een bijzonder doel opgerichte entiteit (Special Purpose Entity)

TEN-T: trans-Europees vervoersnetwerk

VN/ECE: Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties

VN: Verenigde Naties

VS: Verenigde Staten

WHO: Wereldgezondheidsorganisatie (World Health Organization)

WPC: werkprogramma van de Commissie

WTO: Wereldhandelsorganisatie (World Trade Organization)

Verklarende woordenlijst

17+1-samenwerkingskader: forum voor samenwerking tussen China en 17 landen van Midden- en Oost-Europa (LMOE) (waaronder 12 EU-lidstaten)

5G-apparatuur: technologie voor de vijfde generatie mobiele netwerken

Bruto binnenlands product (bbp): een standaardmaatstaf voor de welvaart van een land, gebaseerd op de totale waarde van de goederen en diensten die daar worden geproduceerd (normaliter gedurende één jaar)

Buitenlandse directe investeringen (BDI): investeringen waardoor 10 % of meer van het stemrecht in een onderneming in een bepaalde economie in handen komt van een investeerder die is gevestigd in een andere economie

Chinese staatsgestuurde investeringsstrategie: het huidige Chinese beleid om particuliere en staatsbedrijven te steunen en financiële stimulansen te geven om in het buitenland te investeren

EC-JRC-gegevensbank van buitenlands eigendom: een gegevensbank van de Commissie over activa van ondernemingen die onder zeggenschap van buitenlandse aandeelhouders staan en investeringen in belangrijke sectoren door entiteiten buiten de EU

Economische corridor: verbonden netwerken van infrastructuur die internationale grenzen overschrijden om de handel te bevorderen en economische groei te stimuleren

Financieel instrument: financiële steun in de vorm van investeringen in eigen vermogen of quasi-eigen vermogen, leningen, garanties of andere risicodelingsinstrumenten

gordel- en wegininitiatief/Nieuwe Zijderoute (Belt and Road Initiative, BRI): Chinese investeringsstrategie die is gericht op connectiviteitsinfrastructuur en die in 2013 werd gelanceerd met als doel de invloed van China in het buitenland te vergroten

Joint venture: twee of meer bedrijven die hun middelen samenvoegen om specifieke commerciële doelstellingen te verwezenlijken, met handhaving van hun afzonderlijke identiteit

Made in China 2025 (MIC 2025): Chinese industriële strategie die is gelanceerd in 2015 en is gericht op goederen met een hoge toegevoegde waarde voor zowel export als binnenlands verbruik

Memorandum van overeenstemming (Memorandum of Understanding, MoU):

overeenkomst tussen twee of meer partijen om zonder juridische verbintenissen samen te werken op bepaalde terreinen

Onderpand: een actief dat als garantie of zekerheid wordt genomen bij het verstrekken van een lening en dat in beslag wordt genomen in geval van wanbetaling

Overeenkomst inzake overheidsopdrachten: overeenkomst tussen 19 WTO-leden, waaronder de EU, om hun markten voor overheidsopdrachten voor elkaar open te stellen

Restrictiviteitsindex voor BDI-regelgeving: een indicator van de OESO om de beperkingen te meten die worden toegepast door OESO- en G20-landen op buitenlandse directe investeringen

Screening van buitenlandse directe investeringen: analyse om te beoordelen of een directe investering waarschijnlijk negatieve gevolgen zal hebben voor het land waar deze wordt gedaan

Staatsbedrijf (State-owned enterprise, SOE): een orgaan dat zakelijke activiteiten onderneemt en waarover de overheid door volledige of aanzienlijke eigendom aanzienlijke zeggenschap heeft

Toeleveringsketen: het stelsel van organisaties, mensen, activiteiten, informatie en middelen die zijn betrokken bij de vervaardiging van een product of dienst en de levering ervan aan de klant

Voor een bijzonder doel opgerichte entiteit (Special purpose entity, SPE): juridische entiteit die is opgericht voor een specifiek en/of tijdelijk doel

ERK-team

In deze ERK-analyse “De respons van de EU op de Chinese staatsgestuurde investeringsstrategie” wordt een overzicht gegeven van de Chinese investeringsstrategie en worden de uitdagingen voor de EU-instellingen en lidstaten in verband met deze strategie geïnventariseerd.

Dit verslag werd goedgekeurd door kamer V “Financiering en beheer van de EU”, geleid door ERK-lid Tony Murphy (deken). De taak werd geleid door ERK-lid Annemie Turtelboom, met ondersteuning van Florence Fornaroli, kabinetschef; Celil Ishik, kabinetsattaché; Alberto Gasperoni, hoofdmanager en taakleider; Jussi Bright, Thomas af Hällström, Manja Ernst en Lara Connaughton, controleurs.

Als gevolg van de COVID-19-pandemie en de strikte beperkende maatregelen kon er geen foto van het controleteam worden verstrekt.

AUTEURSRECHT

© Europese Unie, 2020.

Het beleid van de Europese Rekenkamer (ERK) inzake hergebruik is geregeld bij [Besluit nr. 6-2019 van de Europese Rekenkamer](#) over het opendatabeleid en het hergebruik van documenten.

Tenzij anders aangegeven (bijv. in afzonderlijke auteursrechtelijke mededelingen), wordt voor inhoud van de ERK die eigendom is van de EU een licentie verleend in het kader van de [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)-licentie](#). Dit betekent dat hergebruik is toegestaan mits de bron correct wordt vermeld en wijzigingen worden aangegeven. De hergebruiker mag de oorspronkelijke betekenis of boodschap van de documenten niet wijzigen. De ERK is niet aansprakelijk voor mogelijke gevolgen van hergebruik.

U dient aanvullende rechten te verwerven indien specifieke inhoud personen herkenbaar in beeld brengt, bijvoorbeeld op foto's van personeelsleden van de ERK, of werken van derden bevat. Indien toestemming wordt verkregen, wordt hiermee de bovengenoemde algemene toestemming opgeheven en zullen beperkingen van het gebruik daarin duidelijk worden aangegeven.

Wilt u inhoud gebruiken of reproduceren die geen eigendom van de EU is, dan dient u de houders van het auteursrecht mogelijk rechtstreeks om toestemming te vragen.

Figuur 4: © Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), 2018.

Figuur 10, kaart: © [OpenStreetMap-bijdragers](#) aan wie een vergunning is verleend in het kader van de Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0-vergunning (CC BY-SA).

Software of documenten waarop industriële-eigendomsrechten rusten, zoals octrooien, handelsmerken, geregistreerde ontwerpen, logo's en namen, zijn uitgesloten van het beleid van de ERK inzake hergebruik; hiervoor wordt u ook geen licentie verleend.

De groep institutionele websites van de Europese Unie met de domeinnaam "europa.eu" bevat links naar sites van derden. Aangezien de ERK geen controle heeft over deze sites, wordt u aangeraden kennis te nemen van hun privacy- en auteursrechtbeleid.

Gebruik van het logo van de Europese Rekenkamer

Het logo van de Europese Rekenkamer mag niet worden gebruikt zonder voorafgaande toestemming van de Europese Rekenkamer.

EUROPESE REKENKAMER
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Inlichtingen: eca.europa.eu/nl/Pages/ContactForm.aspx

Website: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors

**EUROPESE
REKENKAMER**